

[Justitsministeren]

delse med den behandling, der nu skal være i udvalget inden tredje behandling af forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Forespørgsel nr. F 15:

Forespørgsel til socialministeren:

»Hvilke initiativer vil regeringen tage for at sikre en reduktion i overførselsindkomsterne, uden at det økonomisk kommer til at ramme de svageste i vores samfund?«

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 19/3 91. Fremme af forespørgslen vedtaget 2/4 91).

Begrundelse

Pia Kjærsgaard (FP):

I 1980 udgjorde de samlede overførselsindkomster i alt ca. 62 mia. kr. Ti år senere, i 1990, er de samlede overførselsindkomster vokset til at udgøre i alt næsten 147 mia. kr.

Normalt siger man, at det offentlige forbrug er vanskeligere at styre end overførselsindkomsterne, men det er altså ikke længere tilfældet i Danmark.

Overførselsindkomsterne har således i løbet af disse ti år haft en realvækst på næsten 30 pct. Specielt udgifterne til tjenestemandspensioner, efterløn, kontanthjælp, boligstøtte og uddannelsesstøtte har haft en meget stærk vækst.

Denne realvækst på næsten 30 pct. i overførselsindkomsterne har fundet sted, samtidig med at staten har haft en enorm gældsætning. Således vil staten formentlig skylde ikke mindre end 520 mia. kr., inden året er omme. Af disse 520 mia. kr. skal staten betale renter på ca. 58 mia. kr. Det svarer til, at hver familie i Danmark betaler 30.000 kr.

Det vil altså sige, at samtidig med at statens renteudgifter vokser, bliver de beløb, staten deler ud til forskellige sociale anliggender, større og større. Verdens næststørste skattetryk, en offentlig sektor i rekordklasse og en statsgæld, der i størrelse kan konkurrere med ulandenes, er altså det, vi må bøde for vores statslige velfærd.

Og hvad har vi så fået ud af denne velfærd? Vi har vel et socialt sikkerhedsnet, der sikrer, at ingen falder igennem. Når man hører om, hvordan de sociale forhold er i Storbritannien og USA, bliver man altid konfronteret med, at dér må de fattige sove under broer, de gamle har ikke råd til at klare sig selv osv., osv.

Sådan nogle forhold kan man jo slet ikke forestille sig i Danmark, for vores statslige velfærd støtter da de svage. Eller gør den? Nej, det gør den faktisk ikke. Skrækhistorierne om de fattige, der lever på gaderne og under broer, og de gamle, der ikke har råd til at klare sig, er i virkeligheden slet ikke ukendte for os i Danmark.

Den 28. februar 1991 oplyste socialministeren, at der i Danmark er ca. 12.000 hjemløse personer. Som folkepensionist har man fantastisk svære vilkår. Hvis man har etableret en privat pensionsopsparing, har formue, fast ejendom eller på anden måde har indtægt, beskæres ens muligheder for forskellige offentlige støtteordninger. Det er lige før, den bedste situation, man i dag som pensionist kan være i, er at være uden private pensionsordninger, være uden formue, være uden fast ejendom og i øvrigt være uden indtægter. Så kan man få sin offentlige pension og diverse andre tilskud, som alle pensionister i øvrigt selv har bidraget til over skattebilletten.

Hvis ikke gamle og personer uden tag over hovedet hjælpes af de enorme og i øvrigt stærkt stigende overførselsindkomster, hvem gør så? Det er der grund til at få svar på, og derfor har Fremskridtspartiet rejst denne forespørgsel.

Besvarelse

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Regeringen har altid haft det som en fast målsætning at arbejde for et samfund, hvor store indkomstoverførsler er unødvendige. Men et samfund med økonomisk selvstændige borgere laves ikke på et øjeblik med smarte løsninger.

[Socialministeren]

Regeringen er kommet langt med udmøntningen af en aktiv linje i forhold til de mange offentligt forsørgede. Vi har gjort det i samarbejde med mange af Folketingets partier, og vi vil fortsætte den linje.

Derimod vil vi ikke kaste os ud i forhastede beslutninger og slet ikke, fordi den offentlige debat pludselig får en skæv drejning, fordi der kommer en undersøgelse, der kan udlægges på den måde, at overførselsindkomsterne går i de gamle lommer. Men jeg er enig i, at så længe overførselsindkomsterne er så store, som de er, er det nødvendigt med en stadig prioritering. Det er derfor godt, at der kommer en debat om spørgsmålet.

Nu kom der en meget omdiskuteret rapport, som Kommunernes Landsforening har offentliggjort. Jeg kan godt forstå, at formanden for Kommunernes Landsforening, Thorkild Simonsen, på baggrund af den og de problemer, mange kommuner har med at yde den fornødne service til f.eks. vore gamle, ønsker, at ydelserne bliver målrettet noget bedre, at de bliver koncentreret hos de svagest stillede familier, samt at velstillede familier i stedet opmuntres til at dække sig ind med supplerende forsikringsordninger. På den måde håber man at frigøre ressourcerne til en mere intensiv indsats til gavn for de dårligst stillede.

Jeg vil da gerne gøre opmærksom på, at der er forskel på, hvilke ydelser velstillede og dårligt stillede får i dagens Danmark. Ifølge KL's rapport går over 70 pct. af udgifterne til kontanthjælp, boligstøtte og førtidspension til husstande i den dårligst stillede femtedel af befolkningen. Omvendt går næsten 2/3 af udgifterne til børneydelser og mere end 1/3 af udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge til den bedrestillede halvdel. For ydelser, der er afhængige af husstandenes indtægter, f.eks. kontanthjælp og boligstøtte, er det meget karakteristisk, at de altovervejende gives til de dårligst stillede.

Når vi derimod ser på de ydelser, der gives uden hensyn til indkomstforhold, f.eks. børneydelser, eller gives som erstatning for en tidligere indkomst efter forsikringsmæssige principper, f.eks. arbejdsløshedsdagpenge, er virkningen en anden. De ydelser går hyppigere til veletablerede husstande, hvor mindst én person er erhvervsaktiv.

Den forskel i ydelserne, fordelingen, skal ses i sammenhæng med forskelle i ydelsernes ka-

rakter. Kontanthjælp og boligstøtte er sociale ydelser, målrettet mod familier uden eller med lave indkomster. Børnefamilieydelsen er ikke en social ydelse, men er led i en overordnet børnepolitik, der sikrer ligestilling mellem familier med og uden børn, og arbejdsløshedsdagpengene er en forsikringsordning forbeholdt de erhvervsaktive. KL ønsker med sin rapport at sætte spørgsmålstegn ved den måde, vi fordeler visse overførselsindkomster på, men jeg betragter ikke en skærpet indtægtsregulering som en realistisk metode til at sikre, at kun de, der har behov, modtager offentlige ydelser.

Vi må ikke bryde med princippet om at behandle den enkelte borger som et selvstændigt individ. Det gør vi, hvis vi gør udbetalingerne afhængige af familiens eller husstandens indtægt. Det ville f.eks. betyde, at vi skal gøre forskel mellem dem, der enten er gift eller samlevende med en erhvervsaktiv, og dem, der bor alene. En sådan ulige behandling af gifte eller samboende i forhold til enlige vil spænde ben for vores bestræbelser på at give alle mennesker de bedste muligheder for at bringe sig ud af den offentlige forsørgelse.

Den opfattelse har Folketinget ved flere lejligheder bekræftet, bl.a. da man indførte den faste revalideringsydelse, som blev gjort uafhængig af en eventuel ægtefælles indkomst. Man vurderede, at man på den måde sikrede det størst mulige økonomiske incitament til at udnytte revalideringsmulighederne.

Udviklingen i samfundet går i retning af større vægt på individuelle, personlige rettigheder, og jeg tror ikke, at sociallovgivningen bør trække i den modsatte retning.

Hvis vi skærper indtægtsreguleringen, må vi have flere aftrapningskalaer og større aftrapningsprocenter. Jamen så forværrer vi netop de samspilsproblemer, som der i Folketinget er bred politisk tilslutning til at vi skal have gjort mindre. Samspilsproblemer skaber nemlig fattigdomsfælder. Det sker, fordi en hurtig aftrapning af de sociale ydelser i takt med stigende indkomst gør det svært for folk at bringe sig ud af den offentlige forsørgelse.

Millimeterretfærdighed må ikke berøve folk viljen til at klare sig selv. Regeringen kan derfor ikke gå ind for øget indkomstregulering af overførselsindkomsterne i forhold til familiens eller husstandens indtægter. Det er ikke en farbar vej at målrette de sociale udgifter på. Vi må

[Socialministeren]

finde andre midler til at holde de sociale udgifter under kontrol.

Det bedste er at skabe en sund økonomi, hvor der er tilstrækkelig mange arbejdspladser, så alle arbejdsduelige bliver i stand til at sørge for sig selv og deres familie. Men det kræver, at det altid kan betale sig at tage et arbejde, at lovgivningen ikke opmuntrer til tænkning i offentlig forsørgelse. Det kan kun ske ved, at kontanthjælpsmodtageren, den arbejdsløse, børnefamilien og også førtidspensionisten får mulighed for at skaffe sig en indkomst, uden at det hele på én gang går op i røg, fordi de sociale tilskud bliver sat lige så meget ned.

Det er naturligvis kun en del af løsningen at gøre samspilsproblemerne mindre. Hvis vi skal sætte effektivt ind over for de stigende udgifter til overførselsindkomster, må vi gennemføre mere drastiske omlægninger i socialpolitikken. Omlægningerne må sigte mod at begrænse antallet af personer, der får offentlig forsørgelse. Derfor har regeringen i lighed med den tidligere regering prioriteret en aktivering af modtagere af overførselsindkomster.

Passiv forsørgelse er den værst tænkelige form for hjælp. Vi skal i højere grad omlægge ydelsessystemerne i retning af hjælp til selvhjælp. Hjælpen skal kalde de kræfter frem i den enkelte, som alle er i besiddelse af, og som vores samfund har brug for. Vi skal gøre det ved at stille krav til modtageren, ikke bare et passiviserende krav om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, men også om ganske konkret at levere en modydelse til understøttelsen i form af en forpligtelse til at indgå i et aktiverende forløb.

Socialpolitik bør i højere grad bygge på gensidighed og udveksling mellem det offentlige og den enkelte. Kun på den måde kan vi bevare selvrespekten hos mennesket, kun derved fremmer vi en motivation til at bringe sig ud af afhængigheden af offentlige ydelser. Vi har netop indført en ungdomsydelse for de 18-19-årige. Den knytter kontanthjælpen sammen med et krav om aktiv optræning i form af beskæftigelse og uddannelse.

Regeringen har endvidere foreslået, at ordningen udvides til de 20-årige. Det sker som led i den aktiveringspakke, som Folketinget i øjeblikket forhandler. I pakken indgår også en styrkelse af de aktiverende tilbud til de 21-24-årige kontanthjælpsmodtagere. Det bør være et mål konsekvent at udvide den aktive

linje, efterhånden som vi indhøster de nødvendige erfaringer her.

Den linje er dyrere på kort sigt, men på længere sigt vil det give resultater. Vi må for alt i verden undgå, at store grupper af unge fastlåses i klientrollen. Vi må her udvise en større ansvarlighed i forhold til modtageren af offentlige ydelser. Større ansvarlighed kunne netop være kodeordene for regeringens holdning til, hvordan vi fremover skal indrette de offentlige ydelser.

Regeringen ønsker derfor at ændre finansieringen af overførselsindkomsterne. Økonomiske hensyn må ikke længere begrunde, at en aktiv indsats ikke prioriteres tilstrækkelig højt, og at vi derfor udbetaler passive overførselsindkomster i for lang tid med de ulykkelige sociale følger, som bliver konsekvensen, når mennesket holdes i udsigtsløs ledighed.

Jeg skal her henvise til den refusionsomlægning, som regeringen efter forhandling med KL har fremsat forslag om. Omlægningen vil gøre refusionssatserne for sygedagpenge, førtidspension og kontanthjælp ens. Derved vil refusionssystemet ikke længere tilskynde til en uhensigtsmæssig prioritering af billige, passive ydelser. Tværtimod vil det fremme den størst mulige ansvarsbevidsthed over for de mennesker, hvis sager skal afgøres.

Den udlægning af afgørelseskompetencen i pensionssager til kommunen, som regeringen samtidig foreslår i lovforslag nr. L 62, udtrykker ligeledes et grundlæggende skift i tankegangen fra pensionering til aktivering. Det er meningen, at kommunerne i samarbejde med ansøgeren i langt højere grad end tidligere skal satse på arbejdsmarkedsrettede foranstaltninger, og at kommunerne via de nye organisationsstrukturer og fornyede arbejdsgange på alle måder skal lægge de ydelsesorienterede linjer bag sig. Det skal være synligt for alle, at den aktive tilknytning til arbejdsmarkedet, hvor det overhovedet er muligt, er det bærende formål med den socialpolitiske indsats.

I samme retning ønsker regeringen at omlægge finansieringen af arbejdsløshedsdagpengene. Regeringen ønsker, at forsikringsprincippet får større vægt, at parterne på arbejdsmarkedet i højere grad selv bærer udgifterne til dagpengesystemet. En ændret finansiering vil stimulere økonomisk ansvarlighed hos parterne og dermed begrænse en uhensigtsmæssig

[Socialministeren]

anvendelse af understøttelserne. Samtidig er det vigtigt, at parterne får større økonomisk interesse i at udnytte de aktiverende tilbud og ikke mindst en tilskyndelse til at skabe de struktur- og holdningsmæssige ændringer på arbejdsmarkedet, der vil gøre det muligt at beskæftige en større del af de arbejdssøgende.

Til sidst vil jeg understrege, at den bedste indsats for de svagest stillede vil være en fortsættelse af regeringens økonomiske politik og en gennemførelse af de strukturpolitiske initiativer, regeringen har foreslået. Kun derved bliver det muligt at skabe den holdbare fremgang i beskæftigelsen, der for alvor løser de sociale problemer.

*Forhandling***Pia Kjærsgaard (FP):**

Jeg skal foreløbig sige tak til socialministeren for besvarelsen. Jeg vil kommentere den senere.

Kommunernes Landsforening præsenterede den 11. marts 1991 en undersøgelse om sammenhængen mellem husstandenes indkomster og udbetalinger af sociale kontantydelse. Af denne undersøgelse fremgik det, at de husstande, der hører til blandt de højere indtægtsgrupper, faktisk modtager betragtelige overførselsindkomster. F.eks. modtager den mest velstående femtedel af de danske husstande kontante ydelser for ca. 5 mia. kr. om året.

Er man medlem af en arbejdsløshedskasse, kan man modtage op til 120.000 kr. om året i arbejdsløshedsdagpenge, uanset hvor stor ægtefællens indkomst er.

En familie med 2 børn under 6 år får ca. 15.000 kr. skattefrit i børnefamilieydelse om året. Dette beløb modtager familien, uanset hvor meget den i øvrigt tjener. Den politiske baggrund lyder, at det koster penge at have børn, hvorfor alle skatteydere – også lavtlønnede uden børn – skal betale udgifterne.

Studerende kan få SU. Hjemmeboende studerende kan få op til 23.000 kr. om året og udeboende op til 38.000 kr. om året. Hvis den studerende er gift, gives disse beløb uanset ægtefællens indkomst.

Studerende er i øvrigt en indkomstgruppe, der viser, at den måde, hvorpå man gør folks indkomster op i forbindelse med tildeling af overførselsindkomster, er forkert. Indkomster,

skatter og overførselsindkomster opgøres almindeligvis for et år ad gangen, men folk lever i almindelighed længere end et år. Det relevante mål for indkomstfordelingen er forbrugsmulighederne over hele livsforløbet. Hvis man nøjes med at vurdere menneskers indkomst på årsbasis, kommer man til at tælle folk med som henholdsvis rige og fattige, hvor det ikke er tilfældet. Hvis man f.eks. ser på et år ad gangen, vil uddannelsesstøtten tilsyneladende gå til lavtlønsgrupper. Hvis man derimod ser på hele livsforløbet, vil man se, at uddannelsesstøtten typisk går til højindkomstgrupperne, fordi livslønnen som regel stiger med uddannelsesforløbet; en advokat er ikke nødvendigvis fattig, fordi han har haft en årsindkomst på 38.000 kr. om året i studietiden.

I Danmark er det altså ikke nød og trang, der er afgørende for, hvorvidt man modtager kontante ydelser fra det offentlige. Det er ikke kun økonomisk svagt stillede, der modtager ydelserne fra det offentlige. Det såkaldte individualprincip betyder, at også velhavende familier med børn modtager kontante ydelser fra det offentlige, og det gør unge fra økonomisk trykke miljøer også. Arbejdsløse, syge, førtidspensionerede og studerende modtager ligeledes kontante ydelser fra det offentlige, fuldstændig uafhængigt af om ægtefællen har en stor indkomst. Dette foregår altså samtidig med, at andre, der er i virkelig nød, intet modtager eller fratages muligheder, blot fordi de har sparet op til deres alderdom. Man kan altså sige, at når det gælder alle andre end folkepensionisterne, er de ydelser, man modtager fra det offentlige, ikke transbestemte, men lige så snart man bliver 67 år, bliver bistanden i allerhøjeste grad transbestemt. Det finder jeg er meget mærkeligt og inkonsekvent.

Med vores nuværende system med overførselsindkomsterne hører følgende situation med til hverdagens barske realiteter: En direktør med en årsløn på en halv million kroner samt forskellige frynsegoder er gift med en studerende, der modtager 36.000 kr. om året i SU. Ægteparret modtager 3.000 kr. i kvartalet for deres to børn. De betaler fuld takst for vuggestue og børnehaven, men kommunen betaler alligevel det meste af disse udgifter, ca. 100.000 kr. Ved siden af dette begunstigede ægtepar bor en ældre dame. Hun har pligtro betalt sin skat hele sit liv. Hun venter på at komme på plejehjem.

[Pia Kjærsgaard]

Hun har ganske hårdt brug for hjemmehjælp, men det vil kommunen ikke betale, for kommunen skal spare.

I øvrigt er forholdene med overførselsindkomsterne så groteske, at der inden for bestemte kategorier af kontante ydelser fra det offentlige er en klar tendens til, at de højeste indkomstgrupper modtager mere end lavere indkomstgrupper.

Nu er et flertal i Folketinget altså blevet enige om, at børnefamilierne skal begunstiges med endnu 1,2 mia. kr. Det virker faktisk uanstændigt. For det første er børnefamilierne i forvejen fantastisk begunstigede på bekostning af de skatteydere, som ingen børn har. Oven i købet forholder det sig således, at det i vid udstrækning er de højere indkomstgrupper med børn, der er begunstiget på bekostning af de lavere indkomstgrupper uden børn. Dertil kommer, som alle i Folketinget jo er bekendt med, at der rundt omkring i landets kommuner er masser af ældre, der er ladt i stikken af deres kommune. Mange ældre kan ikke få den nødvendige hjemmehjælp, idet kommunerne ikke vil bevilge penge dertil, og dette til trods for, at Folketinget har vedtaget en lov, der pålægger kommunerne at tage vare på de ældre.

Mange vil sige: Jamen er det ikke nødvendigt, at vi fastholder de store dagpengeydelse, så længe vi har så stor arbejdsløshed og modtagerne af dagpenge i øvrigt selv har bidraget for senere at modtage ydelserne? Det mener Fremskridtspartiet ikke. Tværtimod mener vi, at dagpengeydelseernes niveau er med til at fastholde en utrolig høj arbejdsløshed. Med det nuværende høje støttegrundlag har mange dagpengemodtagere et meget lille incitament til at finde et arbejde, der eventuelt er lidt ringere aflønnet end deres sidste arbejde.

Fremskridtspartiet er enig med de fleste andre partier i, at en nedbringelse af ledigheden absolut vil være en måde at reducere overførselsindkomsternes omfang på. Vi er blot ikke enige med de andre partier i, hvordan ledigheden bør nedbringes. Det er for megen politisk indblanding i arbejdsmarkedet og for høje skatter, der har skabt den store ledighed. Det er derfor, en privatisering af arbejdsmarkedet og en kraftig reduktion af skattetrykket er nødvendig for at forbedre beskæftigelsen. Flere planøkonomiske tiltag vil kun gøre ledigheden større. Hvis skattetrykket i Danmark bliver mindre,

vil Danmarks lønkonkurrenceevne over for udlandet utvivlsomt også blive bedre. Dette vil i sig selv skabe større beskæftigelse og mindre behov for overførselsindkomster, hvorfor skatterne ville kunne reduceres yderligere. Det er en sådan positiv spiral, vi skal ind i, og ikke det modsatte, som jeg fornemmer at vi befinder os i i øjeblikket.

Skatternes størrelse og overførselsindkomsternes størrelse er efter Fremskridtspartiets opfattelse kædet snævert sammen. En kraftig reduktion af overførselsindkomsterne vil sammen med andre offentlige besparelser give plads til skattelettelser, der vil forbedre beskæftigelsen.

Derudover er det nødvendigt, at overførselsindkomsterne bliver målrettet mod dem, som har behov for dem. Det kan ikke være meningen, at indkomstoverførslerne skal gå fra de lavere indkomstgrupper til højere indkomstgrupper. Desuden er det fantastisk formynderisk over for de højere indkomstgrupper, at det offentlige udbetaler kontante ydelser til forskellige forudbestemte formål. Det ville være rimeligt, om man med en lavere beskatning selv kunne afgøre, hvad man ønsker at bruge sin indkomst til. Desuden er der jo en del af pengene, der forsvinder undervejs i det offentlige bureaukrati. Først beskatter man folk; derefter betales pengene tilbage til de samme personer, øremærkede til forbrug, til forskellige ydelser. Det er vanvid!

Fremskridtspartiet bliver ofte angrebet for at være selvmodsige, når vi fremfører ønsket om reducerede overførselsindkomster, fordi vi vil frede folkepensionisterne. Dertil vil jeg bare sige, at naturligvis må vi anstændigvis sikre vore pensionister rimelige levevilkår. De har bidraget til socialstaten hele deres liv. Hvis socialstaten ikke kan tage ordentligt vare på de ældre, er den jo faktisk ikke meget bevendt.

Jeg skal på Fremskridtspartiets vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget konstaterer, at med Danmarks alvorlige økonomiske problemer er det nødvendigt, at de samlede overførselsindkomster reduceres.

Folketinget konstaterer, at de samlede overførselsindkomsters udvikling er en truende faktor mod dansk økonomi, og at der foreligger tilstrækkeligt med dokumentation for, at overfør-

[Pia Kjærsgaard]

selsindkomsterne unødvendigt gives til husstande med højere indkomster.

Folketinget pålægger regeringen at reducere de samlede overførselsindkomster ved, at det fremover kun er familier i social og økonomisk nød samt pensionister over 67 år, der kan modtage offentlige kontantydelse.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 28).

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandling.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Det, der får mig herop, er, at ordføreren for forslagsstillerne, fru Pia Kjærsgaard, sagde, at det var de højeste indkomster, der fik mest. Jamen det passer jo ikke, for kan man ikke bruge Kommunernes Landsforenings opgørelse til andet, kan man i hvert fald deri konstatere, at det ikke er de højeste indkomster, der får mest. Hvad er de højeste indkomster? Er ifølge fru Pia Kjærsgaard de højeste indkomster en LO-arbejder og en sygeplejerske, hvis husstandsindkomst ligger på omkring 375.000 kr.?

I den forbindelse vil jeg gøre opmærksom på, at det af den undersøgelse, som Kommunernes Landsforening har lavet, fremgår, at det, der vægter i intervallet fra 375.000 kr. til 500.000 kr., er børnefamilieydelsen, altså det, der kaldes børnechecken, der nemlig vægter med 2 mia. kr.; resten er meget småt fordelt i den opgørelse.

Men når Fremskridtspartiet nu har så meget imod overførselsindkomster, vil jeg gerne spørge: Hvornår har Fremskridtspartiet her i Folketinget stillet forslag om, at børnechecken skal fjernes? Hvornår har Fremskridtspartiet stillet forslag om, at overførselsindkomsterne skal sættes ned? Det, man gør, er, at man stiller sig op og siger nogle ord uden nogen som helst sammenhæng.

Jeg vil gerne spørge fru Pia Kjærsgaard, om hun virkelig mener, at de 375.000 kr., som en LO-arbejder og en sygeplejerske har, er en høj indkomst. De er begge to på arbejdsmarkedet, de har et par børn, og de bor sandsynligvis enten i en dyr lejlighed eller i et parcelhus til om-

kring 1 mio. kr. Er det så for meget forlangt, at de måske skal have den børnecheck? Bevares, jeg er heller ikke tilhænger af den, men da vi var fremme sidste år og foreslog en graduering af udbetalingerne, hvor var Fremskridtspartiet da henne?

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg er ligesom fru Bente Juncker chokeret over de udtalelser, som fru Pia Kjærsgaard kom med, for de tal, der blev nævnt, passer i hvert fald ikke på virkelighedens verden. Jeg står her med en tabel over indkomster og offentlige tilskud. De, der har de laveste indkomster – det er dem med under 50.000 kr. om året – får et tilskud, der svarer til 44 pct. Det vil sige, at næsten halvdelen af de offentlige tilskud gives lige præcis til den dårligst stillede gruppe, hvori mod dem med de såkaldt højeste indkomster – det vil jeg senere komme tilbage til – altså dem, der tjener over 375.000 kr. i husstandsindkomst, får sølle 7 pct. Så fru Pia Kjærsgaards udtalelser her er faktisk ikke rigtige.

Det er rent faktisk også sådan, at de penge, som de med de højeste indtægter får, kan jo knap kaldes sociale tilskud, for når det gælder dagpenge, er det jo i høj grad den enkelte, der via sit a-kassebidrag selv bidrager. Og hvad angår børnefamilieydelsen, kan fru Pia Kjærsgaard altså ikke lide børnechecken, men det er der jo ikke noget at gøre ved.

Men det, man skulle gøre, var at prøve at analysere, hvor meget de, der tjener mest, rent faktisk betaler – altså hvad der egentlig går ind i kassen. For hvis man gjorde det, ville man se, at den gruppe, der tjener mest, også selv betaler den andel af trækket på dagpengene, som de har brug for. Det vil sige, at de via deres høje skat bidrager til dagpengene til resten af befolkningen, dvs. dem, der er dårligere stillet. Så det er fuldstændig hul i hovedet og giggak på alle hylder, når fru Pia Kjærsgaard står her og siger, at de mest velstillede får de højeste tilskud og de dårligst stillede ikke får noget.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Der bliver flere og flere situationer her i Folketinget, hvor Fremskridtspartiet føler sig uendelig godt tilpas med at være uenige med de an-

[Pia Kjærsgaard]

dre syv partier. Og det er vi på det her område – slet ingen tvivl om det. Sådan er det åbenbart i øjeblikket, og det gør ingenting.

Jeg vil gerne spørge fru Bente Juncker, som efterlyste initiativer fra Fremskridtspartiet, om hun ikke har fulgt med i vore ændringsforslag til finansloven år efter år, hvor vi også har taget fat på dette problem.

Fremskridtspartiet har rejst denne forespørgsel i folketingssalen; hvilke andre partier ville have gjort det? Det er nogle af de initiativer, jeg vil nævne over for fru Bente Juncker. De andre kan komme. Jeg skal nævne hr. Peter Brixtofte, som, den dag Kommunernes Landsforening offentliggjorde deres rapport, udtalte skrækkert til TV-Avisen, at det burde der gøres noget ved. Men dér har vi igen forskellen på Fremskridtspartiet og de øvrige partier: Vi gør de ting i folketingssalen, som i hvert fald nogle af de borgerlige partier – ikke Socialdemokratiet eller SF, det erkender jeg – udtaler offentligt at de vil gøre.

Jeg vil fastholde, at en familie, som har en årsindkomst på omkring 400.000 kr., har en høj indkomst. At de samtidig bliver beskattet, så det batter, er en anden sag, men det er jo netop overførselsindkomsterne, som er en del af det problem. Jeg er totalt uenig med fru Jytte Hilden, når hun siger, at folk selv betaler det, de får i overførselsindkomst. Det er korrekt, men det er dog den gale verden, vi lever i. Fremskridtspartiet angriber netop dette, at man i dette samfund giver tilskud med den ene hånd og tager med den anden hånd. Det er det, vi vil ud af. Lad dog folk få lov til at beholde deres penge og selv bestemme, hvad de vil bruge dem til, i stedet for at det er samfundet, som øremærker dem og bestemmer, hvad de skal gå til. Der er ingen tvivl om, at der sker et spild af penge med alle de kasser, som overførselsindkomsterne skal igennem, og nu er det jo dem, vi diskuterer i dag, men vi kunne komme ind på mange andre områder. Det er det gale spor, vi er kørt ind på i Danmark, og det er det, vi ønsker at gøre noget ved.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jamen det ville være rart, om man, når man rejser sådan en debat, i sin begrundelse præcisere, hvilke overførselsindkomster man vil skære væk, og hvilke man vil bevare.

I den motiverede dagsorden står der, at det kun er familier i social og økonomisk nød samt pensionister over 67 år, der kan modtage offentlige kontantydelse. Det er åbenbart det, Fremskridtspartiet vil bevare ud af den lange række af overførselsindkomster, vi kender, og som består af syge- og barseldagpenge, kontanthjælp, børneydelser, boligstøtte, efterløn, førtidspension og uddannelsesstøtte. Kan vi dog ikke få et klart svar på, hvad det er, Fremskridtspartiet i næste folketingssamling vil slette af den liste? Det er bare det, vi beder om, for det er det, der er diskussionsgrundlaget. Det nytter ikke noget at rejse en forespørgsel og stille et dagsordensforslag. Vi vil meget gerne vide præcis, hvad det er for nogle overførselsindkomster, folk kan regne med ikke skal eksistere fra næste samling, hvis Fremskridtspartiet havde mandater til det, altså om det f. eks. er uddannelsesstøtte, eller det er kontanthjælp. Det er det, der er diskussionsemnet. Det er ikke nok at rejse en forespørgsel eller stille et løst dagsordensforslag; det kan enhver gøre, der er medlem af Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Ja, og det gør enhver, der er medlem af Folketinget, kunne man fristes til at sige.

Men jeg vil gerne spørge fru Pia Kjærsgaard, om det er undgået hendes opmærksomhed, at folkepensionen overhovedet ikke er med i KL's undersøgelse. Det største fordelingspolitiske instrument, vi har – det instrument, der lige præcis giver til de fleste mennesker med de laveste eller ingen indkomster – er ikke med i den usympatiske måde, som KL har stillet sine tal op på. Det vil sige, at vi mangler noget, der svarer til 1/4 eller 1/3 af samtlige de milliarder kroner, der betales i overførselsindkomster. Det kan under ingen omstændigheder give en ordentlig diskussion.

I øvrigt har jeg en grum fornemmelse af, at fru Pia Kjærsgaard overhovedet ikke har noget som helst forhold til brikkerens størrelse. Der slynges omkring med, hvad det ene koster, hvor mange hjemløse der er, og hvor meget eller hvor lidt man nu giver i relation til hjemmehjælpen. Derfor vil jeg gerne have det spørgsmål besvaret, som fru Bente Juncker stillede, nemlig hvad det er for nogle af overførselsindkomsterne, der skal slettes, hvis der skal slettes nogen til næste år.

[Jytte Hilden]

Endelig vil jeg gerne sige, at det, jeg i min sidste korte bemærkning gjorde opmærksom på, er, at den femtedel af befolkningen, der har de højeste husstandsindkomster – hvad det så er for et begreb – alene via deres a-kassebidrag betaler til det, som de trækker på dagpengesystemet. Det betyder, at samtlige de skatter, de ervedover betaler, så bl.a. kan gå til arbejdsløshedsdagpenge til de grupper, der har dobbelt så stor risiko for at blive ledige. Hvis ikke man kalder det for social fordeling, at de, der har halvt så stor risiko for at blive ledige, giver et meget stort beløb til dem, der har dobbelt så stor risiko, så ved jeg simpelt hen ikke, hvad social fordeling er. Men det er nok også det, der er problemet for fru Pia Kjærsgaard.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Fru Pia Kjærsgaard var lige ved at få talt sig meget varm i sin overbevisning om, hvor seriøst Fremskridtspartiet arbejder med denne sag.

Jeg har nærmest det indtryk, at Fremskridtspartiet har søgt bevidst at stå isoleret. Vi har fået anmeldt denne forespørgselsdebat, og vi har fra regeringspartierne søgt at få opklaret, hvor Fremskridtspartiet vil hen med den. Fru Pia Kjærsgaard har ikke været at træffe, hun har været på ferie, og vi har så i dag fået Fremskridtspartiets dagsorden, som er fantastisk ugennemarbejdet.

Hvad betyder den? Betyder den, at det kun er familier og ikke enkeltpersoner, der skal have nogen som helst støtte, når de er økonomisk eller socialt trængt? Hvordan ligger det på hele sundhedsområdet, hvor jeg jo erindrings at Fremskridtspartiet nok så tit er fremme med, at dér skal det offentlige ind, og dér skal ikke spares nogen som helst kroner og øre? Jeg vil gerne høre, hvad Fremskridtspartiets holdning er til dagpengesystemet. Skal det nedlægges? For det bliver konsekvensen, hvis vi fortsat oprettholder frivilligheden og laver en indtægtsafhængighed. Så kan vi lige så godt nedlægge det hele og lade det overgå til bistandssystemet, og så vil vi få offentlige udgifter, så det basker.

Jeg vil gerne vide, hvad det egentlig er, Fremskridtspartiet vil med denne forespørgselsdebat. Er det bare en bevidst demonstration, eller vil man noget seriøst med debatten? Hvis det er tilfældet, synes jeg ærlig talt, man skulle prøve at lægge stilen lidt anderledes.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg agter i hvert fald ikke at sige undskyld, fordi vi har rejst denne forespørgselsdebat; det kan jeg godt meddele samtlige de tre damer, der har været oppe med korte bemærkninger.

Man kan godt få den helt klare holdning fra Fremskridtspartiet, at vi er parat til at reducere samtlige overførselsindkomster undtagen folkepensionen. Og det er absolut ikke noget, vi skammer os over. Tværtimod synes vi, de andre partier burde tage det ad notam og måske have de samme tanker, som Fremskridtspartiet har.

Hvad angår dagpengene, ville det være velgørende, hvis man i Danmark kunne lave et privat forsikringssystem i stedet for, som det er i øjeblikket, at man betaler en brøkdal af, hvad det koster at være forsikret, og det er staten, der betaler resten.

Når det gælder sundhedsområdet, vil jeg foreslå fru Pia Christmas-Møller, at vi gemmer den debat til en anden dag, for det er jo trods alt endnu ikke en af overførselsindkomsterne. Når fru Pia Christmas-Møller gerne vil have, at debatten skal være seriøs – og det synes jeg er en god idé – synes jeg, hun skal lade være med at blande sundhedsområdet ind i det, for det har ikke spor med overførselsindkomsterne at gøre.

Man mener altså, at Fremskridtspartiet ikke har rejst denne her debat på et seriøst grundlag. Ærlig talt ærgrer det mig faktisk ret ofte, at den gode socialdemokrat Thorkild Simonsen ikke er medlem af Folketinget. For hvis han var det, ville der måske komme andre boller på suppen, også i den socialdemokratiske folketingsgruppe. Og måske kunne han endda være så heldig, at han også kunne påvirke De Konservative og Venstre.

Jeg synes, det er urimeligt, at man klandrer Fremskridtspartiet for at være useriøst, når vi rejser sagen i Folketinget, efter at formanden for Kommunernes Landsforening, Thorkild Simonsen, da rapporten var blevet offentliggjort, udtalte, at den var rigtig i hele sin substans. Hvem andre end Fremskridtspartiet skulle egentlig gøre det? Det kunne jeg så godt tænke mig at spørge om.

Jytte Hilden (S):

Jeg skal blot repetere, at jeg hørte rigtigt, at fru Pia Kjærsgaard sagde, at alt andet end folkepensionen ønskede Fremskridtspartiet helle- re i morgen end i overmorgen skulle aftrappes.

[Jytte Hilden]

Det vil altså også sige boligstøtteordningerne, som jo i høj grad kommer pensionisterne til gode, det vil så også sige invalidepensionen til mennesker, der er stærkt handicappede, og det vil sige sygedagpenge til dem, der på grund af en eller anden form for vanskeligheder ikke kan klare sig på et arbejdsmarked i en kortere periode, inden de kan blive revaliderede. Alt andet end folkepensionen, har jeg forstået, altså også boligstøtteordninger, invalidepension og sygedagpenge skal stryges med et pennestrøg, hvis det stod til Fremskridtspartiet. Jeg siger: Velbekomme.

I øvrigt vil jeg sige, at det er ikke så tit, at vi i Folketinget har mulighed for at diskutere sociale spørgsmål, og derfor er det også ærgerligt, at den debat, vi har i dag, bygger på et grundlag, der efter vores mening er så ringe og i høj grad bygger på vrangforestillinger. For overførselsindkomster er ikke, at vi alle sammen forærer hinanden 30.000 kr. om året, som en af de borgerlige søndagsaviser antydede på baggrund af KL-undersøgelsen. Overførselsindkomsterne er for os at se meget konkret fordelingspolitik: Vi fordeler over generationer til unge, til handicappede, til ældre, vi fordeler i forhold til livsvilkår, og vi fordeler i forhold til arbejdssituationen. Derfor er det naturligvis vigtigt i en stram økonomisk tid at holde hovedet koldt og skærpe argumenterne. Folkepensionen er for resten, som jeg tidligere har sagt, slet ikke med i KL-materialet. Men det er arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp, efterløn, børnetilskud og børnecheck, tjenestemandspensioner, syge- og barselpenge, uddannelsesstøtte og boligstøtte; og egentlig kan man slet ikke sammenligne alle disse beløb og lægge dem sammen under ét, men det gør man så.

Overførselsindkomsterne i Danmark virker voldsomme sammenlignet f.eks. med Tyskland, for vi har valgt at give højere ydelser, end man har syd for grænsen, og vi har valgt at beskattede dem. Socialdemokratiet beskrev allerede i programmet »Gang i 90'erne«, at hvis vi havde fulgt den tyske model, ville det totale beløb i dag kun være 105 mia. kr. og ikke de 140 mia. kr., som vi ser.

Vi har foreslået en fundamentalt anden måde at indrette skattesystemet på, vi ønsker en bruttoskat. Husstandsbegrebet, som det er beskrevet i KL's materiale, kan efter vores mening slet ikke bruges i et moderne samfund som det dan-

ske. En stor del af debatten handler nemlig om, hvor meget de såkaldt rige får, og den diskussion er naturligvis bekvem, men den er også skæv, og den er til tider særdeles plat. Bruger man nemlig husstandsbegrebet, så er den enlige akademiker i Århus med en indtægt på 350.000 kr. om året dårligere stillet end smeden, der er gift med en kassedame, har to børn og bor i Glostrup. Det er naturligvis noget sludder! Sidstnævnte tjener nemlig mere – ægteparret i Glostrup har 375.000 kr. i 1988-kroner. Husstandsbegrebet kan altså ikke bruges, fordi det er nødvendigt at kigge på forbrugsmulighederne. Husstandsbegrebet er nemlig ikke noget udtryk for den enkelte families økonomi. Samspilsproblemer betyder i dag, at ganske almindelige familier betaler langt over 68 pct. i marginalskat. Derfor mener vi, det er nødvendigt med et socialt skatteloft både for pensionister og for børnefamilier.

For os spiller familiestrukturen, familiemønsteret og ligestillingen også en væsentlig rolle. Vi har i dag i Danmark flere mennesker på overførselsindkomst, end man har i lande, vi sammenligner os med. Det skyldes sært nok, at vi har flere i arbejde, fordi både mænd og kvinder ønsker et job, og det vil sige, at hvis de bliver ledige, stiller de sig op i arbejdsløsheds køen for igen at få en chance. De er tilmeldt arbejdsmarkedet og får naturligvis dagpenge.

Det, der er brug for, er flere job, flere arbejdspladser, mere uddannelse, og det er mere produktion, der skal i fokus. Skal der via dagpengesystemet gøres forskel på tre kvinder på samme arbejdsplads, der laver det samme arbejde, og som alle uden egen skyld bliver fyret? Den ene har kun sig selv at sørge for, den anden er gift med en ufaglært, de er uden børn, og den tredje er gift med en skolelærer og har tre børn. Skal de have forskellige dagpenge, fordi deres hjemlige situation er forskellig? Vi siger nej! Og vi spørger: Hvor er der flest munde at mætte i de familier?

Det største problem, vi har hertillands, også i relation til overførselsindkomsterne, er den nulvækstfælde, som vores produktion er havnet i. Det er derfor også særdeles konjunkturbestemt, hvor meget arbejde der er, og dermed også konjunkturbestemt, hvor mange førtidspensioner vi giver, og hvor megen efterløn vi udbetaler.

[Jytte Hilden]

I andre lande ser vi, at man overlader det til familierne og familiernes forgodtbefindende at tage sig af dem, der bliver ledige. Det mener vi ikke man bør i et velfærdssamfund. De sidste 25 års ligestillingskamp er netop gået ud på at omfordele mellem generationer til fordel for de unge familier og til fordel for de ældre og gamle i samfundet. Dagpengene er en arbejdsmarkedsrettighed, børnechecken er en del af skattesystemet, og folkepensionens grundbeløb skal ikke indtægtsgradueres. Det er derfor også usympatisk, når KL's undersøgelse viser så ringe forståelse for de sammenhænge, som jeg her har trukket op.

Naturligvis kunne man tage enkeltdele ud – og det er da også gjort i pressen – man kunne overveje, om de virkelig rige skal have denne børnecheck: En Klaus Riskjær, en Janni Spies og en »Dyne-Larsen« – kunne de f.eks. ikke slippe for børnechecken? Jo, fint nok – og også de 10.000 andre virkelig rige forældre. Tager vi de beløb, de får, og fordeler til alle de andre, ville der næppe blive 15 kr. mere i kvartalet, så få er der af de såkaldt virkelig rige, og så lidt vil det batte, hvis man delte det ud.

Vi finder, at det ville være meget mere relevant at diskutere, hvordan de samme virkelig rige kunne komme til at betale noget mere i skat. Hvad med de skattefrie formuegevinster? Hvad med gælden på de 30 mia. kr. årligt? Hvad med manglende afregning af moms, af tilbageholdt A-skat og andre afgifter? Men diskussionen om den synlige børnecheck er desværre meget lettere at håndtere. Så vores svar er: Mere styr på skatteligningen og færre huller i skattesystemet, og det klares ikke blot ved fordomme og fornemmelser, som synes at være baggrunden for denne forespørgsel, det kræver en helt anderledes præcis og politisk kulegravning.

Der skal ikke herske tvivl om, at Socialdemokratiet står på de svagestes side, de, der er uden arbejde, de, der er handicappede eller nedslidte, de, der er syge, gamle eller ensomme. Og vi synes, det er skammeligt, at mange unge står uden uddannelsesplads. Vor politik bygger på en meget nøje forståelse af den enkelte families vilkår, også den enkelte families økonomi, og vi er os særdeles bevidst, at det stigende antal ensomme ældre, psykisk syge, boligløse på forsorgshjem, gadebørn og posedamer i høj grad viser, at de systemer, som vi i en god mening

har etableret, i dag må melde pas; de evner ikke at klare de triste skæbner. Det er en opgave, der er særdeles meget andet og mere end tal og procenter. Det kræver nemlig al vor sociale indignation og al vor kraft at sætte fattigdommen på døren. Det peger i langt højere grad på en debat om de værktøjer, vi har mulighed for at bruge til støtte for mennesker i nød, end på den tilsyneladende ret rodede diskussion, som vi allerede er i gang med her i Folketinget denne eftermiddag. Den sociale profil må efter vor mening ikke svækkes.

Jeg skal til slut på vegne af Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Venstre, Socialistisk Folkeparti, Centrum-Demokraterne, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget konstaterer, at den væsentligste årsag til stigningen i overførselsindkomsterne er den fortsat store arbejdsløshed.

Målet er ved stigende beskæftigelse at nedbringe antallet af personer, der er afhængige af overførselsindkomster.

Folketinget fastslår, at niveauet for den enkeltes overførselsindkomst fortsat skal reguleres i takt med lønudviklingen for beskæftigede.

Folketinget afviser at gøre børnefamilieydelsen og dagpengene afhængige af husstandsindkomsten, bl.a. fordi der herved vil opstå nye alvorlige samspilsproblemer.

Herefter går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 29).

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette forslag indgår nu i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det er mere for at få det på det rene med det samme.

Fru Jytte Hilden var inde på i sin første indledende bemærkning, som så var en del af ordførertalen, at det var typisk, at Fremskridtspartiet overhovedet ikke ville tage højde for de handicappede og de syge – alt det, vi har hørt før.

Jeg må sige til fru Jytte Hilden, at der står klart i vores dagsorden »familier i social og

[Pia Kjærsgaard]

økonomisk nød samt pensionister over 67 år«. Jeg troede, jeg havde sagt det tydeligt nok i dagsordenen, som er læst op, og som fru Jytte Hilden har set. Jeg håber ikke, at der er nogen, der hopper på fru Jytte Hildens tese om, at Fremskridtspartiet er fuldstændig ligeglad med dem, der er i nød.

Det, vi har sagt, er, at der kan reduceres. Vi synes, det er besynderligt, at der i et såkaldt vel-færdssamfund som vores, hvor flere og flere gerne skulle blive sundere og sundere, er flere og flere, som på en eller anden måde modtager bistand fra det offentlige. Det bare være sagt til fru Jytte Hildens orientering.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Det er da udmærket, det, fru Pia Kjærsgaard henviser til i Fremskridtspartiets dagsorden, men jeg henholdt mig til, hvad fru Pia Kjærsgaard sagde fra talerstolen, og dér omtalte fru Pia Kjærsgaard kun folkepensionen. Jeg forstår nu, at det drejer sig om både folkepension og førtidspension, altså invalidepensionerne, det drejer sig ikke om efterløn, men det drejer sig om boligstøtteordningerne og om sygedagpengene. Så må jeg bede Fremskridtspartiet om en mere minutøs gennemgang med hensyn til, hvad det så er, der udgår, for jeg har svært ved at fatte, at det alene skulle være et spørgsmål om alderskriteriet.

Jeg vil også gerne spørge: Hvem er de absolut økonomisk dårligst stillede, hvordan definerer Fremskridtspartiet det begreb?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Fru Jytte Hilden vil ved opslag i Folketingets forhandlinger kunne forvise sig om, hvorledes Fremskridtspartiet gennem 675 ændringsforslag til finansloven for 1991 klart og præcist på kroner og øre har redegjort for, hvordan vi mener man skal reducere ydelserne til delpension, til efterlønsmodtagere, til dem, der modtager Statens Uddannelsesstøtte, og til de mange, der er på såkaldt førtidspension, men som jo i virkeligheden er 18-19-årige mennesker, som det sociale system ikke gider have rendende på bistandskontoret længere, og til hvem det så er lettere at sende en check.

Der er klart, utvetydigt og minutøst gjort rede for, hvordan Fremskridtspartiet ønsker tingene sat sammen, og det fremgår af vores ændringsforslag til indeværende finanslov; det kan slås efter i Folketingets forhandlinger.

Og så skal fru Jytte Hilden ikke benytte denne lejlighed til i øvrigt at skabe mistillid eller misforståelser omkring Fremskridtspartiets politik. Vi synes faktisk, at der er grund til, at vi ved en lejlighed som denne i det mindste benytter taletiden til at få diskuteret de reelle problemer, nemlig at der er en række personer – efter vores mening for mange – som har høje indkomster, og som alligevel modtager offentlige ydelser. Hvordan skal man så graduere det? Ja, det er bl.a. det, vi har nogle sociale forvaltninger rundt omkring i landet til at forestå, frem for at man i stigende grad indfører retskrav, hvor folk, uanset om de har store eller små indkomster, har krav på at få ydelser fra det offentlige. Det er bl.a. det, som fru Jytte Hildens parti i går har indgået et forlig med regeringen om, nemlig at nogle af dem, der har de allerhøjeste indkomster her i landet, nu altså også skal have deres børnecheck opskrevet til næsten 8.000 kr. om året. Det er den slags ting, vi taler om.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg fik desværre ikke direkte skrevet ned, hvad fru Jytte Hilden sagde heroppefra om Fremskridtspartiets holdning til handicappede osv.

Jeg mener helt bestemt, at fru Jytte Hilden sagde »strøget af listen« eller noget i den retning. Det var ikke, hvad jeg sagde. Jeg sagde »en reduktion«, og det er der meget, meget stor forskel på. Der er ikke nogen i Fremskridtspartiet – og jeg tror bestemt heller ikke i den danske befolkning – der ønsker, at folk, der virkelig har behov for hjælp fra det offentlige, ikke skal have det. Men der er garanteret et udbredt ønske om, at vi sætter ind for over dem, der, jeg fristes til at sige nasser på samfundet, fordi det er der jo altså også nogen der gør, og det må fru Jytte Hildens parti også vide. Vi kan ikke blive ved med at lade overførselsindkomsterne vokse og vokse og vokse; der skal en reduktion til, hvis vi på nogen måde skal overleve. Vi må prøve at være lidt realistiske og se på, hvem i vores samfund der skal have fra det offentlige, og hvem der ikke skal.

[Pia Kjærsgaard]

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg skal glæde mig over, at hr. Kim Behnke er kommet til stede og kan udlægge teksten.

Jeg forholdt mig til, hvad fru Pia Kjærsgaard rent faktisk sagde fra Folketingets talerstol, nemlig at det kun drejede sig om folkepensionen. Det var nemlig ordene.

Så skal jeg samtidig sige, at det er et klart ønske hos Socialdemokratiet, at udgifterne til overførselsindkomster skal ned, og det skal ikke ske ved, at niveauet for den enkelte forringes, men der skal simpelt hen skabes mere arbejde til de mennesker, der står i kø, og som ønsker at bruge deres hænder og ønsker at bruge deres hoveder. Og det skal også ske ved, at vi tilbyder en meget stor gruppe af de mennesker, som vi i dag har parkeret som førtidspensionister, en anstændig tilværelse, hvor de også kan deltage på arbejdsmarkedet.

Derudover kan jeg være lidt trist ved, at hr. Kim Behnke endnu en gang bærer ved til det bål, der beskriver samtlige 240.000 førtidspensionister som sådan nogle unge mennesker, der nok er småarkomaner og nasser på samfundet – for at bruge et ord, som fru Pia Kjærsgaard brugte. Jeg synes, det er usympatisk. Af de ca. 30.000 mennesker, der hvert år får tildelt pension, er mindre end 5 pct. triste unge skæbner af den type, der her beskrives på en ualmindelig ubehagelig måde. Mere end halvdelen af denne gruppe er kvinder i 50-års-alderen, der har slidt, har en dårlig skoleuddannelse, har haft de ringeste job, og som simpelt hen ikke kan mere, og ca. en tredjedel af denne gruppe er mennesker med fysiske eller psykiske handicap, der er meget vidtgående.

Jeg synes, vi alle sammen i hvert fald burde gøre os en smule umage med at beskrive de mennesker, vi har med at gøre, og deres skæbne på en ordentlig måde og ikke bare bruge de flokler, vi nu har hørt.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det, der kalder mig herop for en kort bemærkning, er fru Jytte Hildens postulater, vil jeg have lov at sige, som bringes ind i debatten om skatteligningen, hvor det i ordførertalen bliver fremstillet, som om, at hvis bare skatteligningen i Danmark var effektiv, var der ikke

nogen problemer. Sådan forstod jeg i hvert fald indlægget.

Det er i hvert fald ikke en udtalelse, som jeg kan tilslutte mig. Jeg mener, at der i danske kommuner foretages en meget effektiv ligning, og hvis det ikke er tilfældet, kunne det måske skyldes, at Socialdemokratiet igennem årene har fået lavet en så indviklet skattelovgivning, at de, der sidder og skal administrere den, dårlig nok kan finde ud af den.

Men at komme og postulere, at alle overførselsindtægter og Danmarks økonomi var reddet, hvis vi fik en bedre skatteligning! Jeg ved ikke, om fru Jytte Hilden er klar over, hvordan det ser ud for dansk erhvervsliv. Det ser rigtig dårligt ud, og så skal de yderligere holde for – for jeg går ud fra, at det er dem, fru Jytte Hilden tænker på med hensyn til en effektiv skatteligning. For hos lønmodtagerne er der jo ikke noget at komme efter, det indberettes stort set over edb alt sammen.

Fru Jytte Hilden nævnte noget i et tidligere indlæg her i dag, som jeg gerne lige vil kommentere, nu jeg er heroppe. Jeg forstod det sådan, at fru Jytte Hilden fremførte, at det a-kassekontingent, som lønmodtagerne betaler, stort set dækker arbejdsløshedsunderstøttelsen. Så må fru Jytte Hilden ikke have læst finansloven særlig grundigt, for mig bekendt står der omkring 25-28 mia. kr. på det danske statsbudget, som er samfundets bidrag til arbejdsløshedsunderstøttelsen ud over de beløb, som de pågældende selv indbetaler.

Og så synes jeg i øvrigt, at fru Jytte Hilden er med til at sænke debatniveauet her i Folketinget i dag; med hensyn til usaglighed synes jeg, at fru Jytte Hilden indtager en klar førsteplads.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg prøver tredje gang, og det bliver så også sidste gang. De 20 pct. bedst aflagte i dette land, de 20 pct., der ifølge KL's undersøgelse har 375.000 kr. i husstandsindkomst, betaler a-kassekontingent. Dette kontingent alene dækker, hvad der totalt er af dagpengeudgifter til den gruppe som sådan. Det var min udtalelse. Jeg beklager selvfølgelig, at analysekraften hos Fremskridtspartiet ikke er så stor, at man kan forstå det. Resten af det beløb, som betales til dagpengesystemerne via skatten og på anden måde, går altså til dem, der rent faktisk har

[Jytte Hilden]

dobbelt så stor mulighed for at blive ledige. Det er det, jeg kalder fordelingspolitik. Der kan være andre måder at tænke på, men det er altså Socialdemokratiets måde at analysere tingene på.

Med hensyn til skatteligningen skal jeg sige, at det selvfølgelig også er ærgerligt, hvis Fremskridtspartiet ikke kan finde ud af skattesystemet, det skal jeg kun beklage. Jeg skal også beklage, at det er så indviklet; jeg ville faktisk ønske, at det var endnu mere præcist. Der er i dag formuegevinster, som unddrages skattebetaling, der er f.eks. også – det nævnte jeg også i mit indlæg – de 30 mia. kr., som skyldes til de offentlige kasser. Det er moms, som er opkrævet af dem, der har solgt varerne, det er A-skat, som er tilbageholdt fra lønmodtagere, og det kan være andre afgifter til det offentlige. Hvad om vi begyndte også at interesse os lidt for, om folk faktisk betaler det til de offentlige kasser, som de skylder? Det synes jeg kunne være interessant, og det var det, en del af mit indlæg gik på.

Pia Christmas-Møller (KF):

Selv om det vel er naturligt nok, at vi indleder denne diskussion om overførselsindkomster med at prøve at pejle os ind på begrebets indhold, og selv om vi kunne tygge avet om på det tema længe, tror jeg i hvert fald, der er tre ting, vi kan nå til enighed om.

For det første er der alt for mange på overførselsindkomster i Danmark. Alt for mange er direkte afhængige af passiv forsørgelse via overførselsindkomst, og for mange får suppleret forbrugsmuligheden via de offentlige kasser. Det koster samfundet dyrt både menneskeligt og økonomisk. I kroner og øre kan det opgøres til omkring 150 mia. kr. årligt alt inklusive. Så langt tror jeg faktisk at vi alle sammen kan være enige.

Der er efter Det Konservative Folkepartis opfattelse først og fremmest tre grunde til denne tilstand. For det første: Det reelle arbejdsløshedsproblem, vi slås med. For det andet: U hensigtsmæssigt passiviserende regelsæt i det sociale system. For det tredje: En holdningsændring i befolkningen, bl.a. fremkaldt af et tyngende og uoverskueligt skattesystem.

Skal vi på afgørende vis have ændret billedet – og det skal vi – må vi spille på tre strenge samtidig. For det første skal vi fortsætte den sunde

udvikling, dansk økonomi er inde i med vækstfremmende investeringer, som kan give baggrund for en markant fremgang i beskæftigelsen. For det andet må vi have gjort op med de fundamentale strukturproblemer, vi bl.a. har i dagpengesystemet, med en målrettet fortsættelse af aktiveringslinjen. For det tredje skal vi ikke bare indse problemerne ved skattesystemet, men også gøre noget ved det, så den enkelte herigennem ser perspektivet i en aktiv indsats frem for passiv systemspekulation.

Får vi ikke i tide taget fat på de systemblokeringer, der i dag findes i såvel dagpengesystemet som på andre områder på vores sociale felt, har vi ikke en chance for at få maksimalt udbytte af en ny vækst og beskæftigelse. Vi så det i midten af 1980'erne, hvor flaskehalsproblemer væltede ind over os. Vi så, hvordan mangel på kvalificeret arbejdskraft gav lønglidning i ødelæggende omfang på et tidspunkt vel at mærke, hvor vi samtidig ifølge statistikkerne havde omkring 220.000 fuldtidsledige. Det må ikke ske én gang til; derfor skal dagpengesystemet ændres. Færre ressourcer til livslang dagpengeforsørgelse til fordel for flere ressourcer til en aktiverende og opkvalificerende indsats må der til.

Helt afgørende er det for Det Konservative Folkeparti, at forsikringselementet i dagpengesystemet ikke alene fastholdes, men også udbygges, og at parterne på arbejdsmarkedet får en fælles og mere direkte økonomisk interesse i at nedbringe og målrette udgifterne. Netop da vi vil have forsikringsprincippet styrket, vil vi ikke stille krav om, at dagpengene skal gøres afhængige af husstandsindkomsten.

Også i det offentlige bistandssystem er det helt afgørende at fastholde og udbygge aktivlinien. Vi er godt i gang med ungdomsydelsen, og vi forhandler netop i denne tid en udvidelse af ordningen til også at omfatte de lidt ældre unge. Der er for os ingen tvivl om, at det er den helt rigtige vej, vi her er slået ind på, og ad den må vi fortsætte. Ser vi på udviklingen i antallet af førtidspensionister, har vi en kedelig stigning, specielt i udviklingen af tilkendte behovsbestemte pensioner.

Efter vores opfattelse er det afgørende, at førtidspensioner tilkendes, når alle andre muligheder er afprøvet uden held. Den holdning skal ikke blokeres af systemtænkning offentlige myndigheder imellem. Vi er derfor tilfredse med, at socialministeren har fremsat et lovfor-

[Pia Christmas-Møller]

slag til udlægning af kompetencen for tilkendelse af førtidspensioner til kommunerne, hvorefter det ikke længere vil kunne betale sig for kommunerne bare at ekspedere folk over på førtidspension, simpelt hen fordi refusionsstaten gøres ensartede.

Når vi skal have reduceret udgifterne til overførselsindkomsterne, er målet først og fremmest at nedbringe antallet af personer, der er afhængige af offentlige overførsler. For så vidt angår den enkeltes ydelse er vi i Det Konservative Folkeparti overordentlig glade for den reguleringsaftale, vi fik sidste år. Herigenem sikrer vi, at udviklingen i ydelserne ikke overstiger lønudviklingen for de beskæftigede, og det er en afgørende sag for os.

Sammenhængen imellem det sociale system og vores skattesystem er ubrydelig og det på flere niveauer, både økonomisk og adfærdsmæssigt. Derfor må vi diskutere overførselsindkomster i sammenhæng med skattesystemet. Børnechecken er bare et måske lidt atypisk eksempel på en ydelse, der optræder som et tilskud i stedet for et fradrag, hvorefter transkriteriet er irrelevant. Vi må have diskussionen i sammenhæng, og tilbage står for os, at vort samlede skatte- og socialsystem skal tilskynde den enkelte til selv at tage vare på sit liv.

Det bærende princip i vores socialpolitiske indstilling er, at der skal hjælpes, hvor der er behov, simpelt hen fordi ikke alle er lige stærke, og ingen er stærk hele tiden og under alle forhold. Den hjælpeindsats, der er brug for, kan vi kun yde, hvis vi ikke i forvejen har fordelt alle ressourcerne mellem hinanden, fordi vi har defineret alle som én som sociale tilfælde.

Jeg kan sige på Det Konservative Folkepartis vegne, at vi selvfølgelig støtter den dagsorden, som Socialdemokratiet på bl.a. vore vegne har fremsat.

Afslutningvis vil jeg gerne sige til fru Pia Kjærsgaard fra Fremskridtspartiet, at vi har været glade for, at denne debat er blevet rejst. Det, vi er lidt ærgerlige over, er, at Fremskridtspartiet ikke har søgt et fælles resultat, måske fordi fru Pia Kjærsgaard alene har stået med opgaven og ikke har været at træffe i den seneste uge.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi får debatten, og at vi fastholder, at vi må have sat fokus på dette område, så vi kan styre den stigning, vi desværre har set i de senere år.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes for at sige det ligeud, at det er meget useriøst – for at anvende et udtryk, jeg kan bruge fra Folketingets talerstol – når fru Pia Christmas-Møller bliver ved med at hentyde til, at jeg ikke har været til at få fat på. Der er altså en gruppe på 12 personer i Fremskridtspartiet. Jeg var til stede den dag, forespørgslen blev rejst, og den er rejst af mig og 3 andre i gruppen. Jeg synes, det er en meget, meget useriøs måde, fru Pia Christmas-Møller fremlægger dette på, og jeg har faktisk en fornemmelse af, at det falder uden for det, der er sædvanlig god tone her i Folketinget.

Så skal jeg komme tilbage til fru Pia Christmas-Møllers indlæg. Fru Pia Christmas-Møller siger i sin udmærkede ordførertale, at vi kun skal give overførselsindkomster i de tilfælde, hvor der er behov for det. Jamen det er jo præcis det, der står i vores dagsorden. Modsat vil jeg så gerne stille fru Pia Christmas-Møller det spørgsmål: Hvad lægger De Konservative i det? Jeg vil gerne høre lidt nærmere om, hvor De Konservative egentlig mener der er behov for det.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg er nødt til at bekræfte det, som fru Pia Christmas-Møller sagde i sin sidste replik, for jeg har faktisk talt med flere fra Fremskridtspartiets gruppe, der ikke har kunnet give os noget svar på dette.

Så vil jeg gerne sige: Når fru Pia Kjærsgaard siger »behov for«, jamen så er vi jo nået ind til kernen. Jeg vil gerne spørge fru Pia Kjærsgaard: Er der ikke et behov for at give kontanthjælp til den mor, der står med 1, 2 eller 3 børn og uden arbejde? Er det behov, eller hvad er det? Det står der nemlig ikke noget om i Fremskridtspartiets dagsorden.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Inden fru Pia Kjærsgaard får hidset sig alt for voldsomt op i spørgsmålet om, hvad der er god tone, synes jeg lige, fru Pia Kjærsgaard skal huske, hvor bolden kom fra. Der blev rejst en ret indædt kritik af os andre fra fru Pia Kjærsgaards side gående på, at vi ikke var særlig in-

[Pia Christmas-Møller]

teresserede i dette tema. »Der skulle jo Fremskridtspartiet til, for at vi overhovedet kunne få en sådan debat«.

Det var baggrunden for, at jeg reagerede, for jeg har altså stillet mig selv spørgsmålet i ugens løb, hvor seriøst Fremskridtspartiet i grunden tager denne debat. Vi andre har vist tegn på, at vi meget gerne vil have et resultat, om muligt et fælles resultat. Baggrunden for, at jeg har fremhævet det et par gange, var angrebet på os for ikke at tage problemet om overførselsindkomster alvorligt nok.

Med hensyn til, hvad der er behov for, kan jeg ikke remse alle de eksempler op, hvor vi mener der er behov, men jeg kan garantere fru Pia Kjærsgaard, at vi mener, at der er behov. Når vi har at gøre med f.eks. en enlig invalidepensionist, som er under 67 år, så mener vi faktisk, at der er et behov for at gå ind og hjælpe, hvilket fru Pia Kjærsgaard afviste tidligere.

Jeg kan også sige, at vi mener, det er rimeligt, at der er en dækning, når folk bliver arbejdsløse uden egen skyld. Vi foretrækker et dagpengesystem, der er båret af forsikringsprincippet – det har vi lagt meget stor vægt på – men vi afviser ikke, at personer, som ikke har haft mulighed for at få den arbejdsmarkedstilknytning, der skal til for at blive medlem af en a-kasse, skal have dækning via det offentlige bistandssystem. Vi mener, at personer, der uforskyldt er kommet i klemme, skal hjælpes, og der er mange forskellige situationer, hvor det vil komme på tale.

Jeg tror faktisk, at fru Pia Kjærsgaard efter disse bemærkninger er fuldt ud klar over, hvordan vores holdning er. Vi går ikke ind for misbrug, men vi vil gerne tilrettelægge vores systemer på en sådan måde, at misbrug undgås, så godt det overhovedet kan lade sig gøre. Det kan bare ikke lade sig gøre ud til den mindste detalje, uden at det kommer til at skorte på hjælpen dér, hvor der er behov.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Hvis det da ellers gør indtryk, vil jeg godt stille mig op i rækken af forsmædede elskerinder i forhold til Fremskridtspartiet. Jeg forsøgte også sidst på ugen i sidste uge at få kontakt til et gruppe medlem i partiet for at finde ud af, hvor vi skulle hen med denne debat, men det var faktisk ikke muligt, og det vil sige, at der i hvert

fald ikke var klare meldinger til nogen af os, der gjorde et stykke seriøst arbejde i sidste uge for at forberede os og finde ud af, hvad det gik ud på. Nu kan jeg se, at der er kommet endnu flere ordførere fra Fremskridtspartiet, så det kan være, vi efterhånden får et samlet billede af debatten i Fremskridtspartiets gruppe.

Jeg vil også godt sige, at jeg fortsat mangler at høre fra Fremskridtspartiet, præcis hvilke overførselsindkomster der skal skæres væk. For mig er det altså ikke nok at sige, at jeg kan genlæse finansloven – for at sige det som det er, så har jeg ikke læst alle Fremskridtspartiets ændringsforslag – men det må kunne gøres rimelig kort, sådan at resten af Tinget, som måske er i samme situation som jeg, også kan få det repe-teret. Præcis hvilke steder er det, og efter hvilke kriterier skal overførselsindkomsterne falde bort?

Når jeg lytter til debatten, kan jeg godt blive lidt forstemt, men den handler jo i bund og grund om, hvordan vi oplever vilkårene i et samfund, i det hele taget hvordan vi oplever, hvad et samfund, hvor vi er fælles om nogle ting, er. Hvis jeg putter det ind i min analyse af det, der er blevet sagt fra Fremskridtspartiets side, kan jeg godt forstå noget mere, end jeg ellers ville kunne.

Formanden:

Fru Kirsten Jacobsen har ordet for en kort bemærkning. Jeg er nødt til at følge den indtægningsliste, vi har.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Når der er flere af Fremskridtspartiets folketingsmedlemmer, der tager ordet, så skyldes det åbenbart, at der er nogle af de andre ordførere, som har svært ved at forstå, hvad meningen egentlig er, og derfor skal jeg give mit bidrag.

Forskellen er jo egentlig ganske let at forstå. Fremskridtspartiet mener, at generelle regler for tildeling af ydelser kan gælde for pensionister, dvs. personer over 67 år, det gælder også boligydelse. Der kan man godt gå efter generelle regler. Når det handler om alle de andre områder, synes vi, at en individuel behovsprøve i hvert enkelt tilfælde skal danne grundlag for de ydelser, man skal have fra det offentlige.

Når man ser på boligstøtten, så var det sådan før 1966, at al boligstøtte blev givet efter indivi-

[Kirsten Jacobsen]

duel vurdering i hvert enkelt tilfælde. Dengang havde man styr på boligsikringsudgifterne. Efter at man gik over til de generelle boligydelsesregler, skete der to ting: for det første at man mistede styringen, og udgifterne gik lige til himmels, for det andet at de sociale boligelskaber kunne bygge dyrere, end det var nødvendigt, og dermed misbruge det offentlige system.

Det er det, Fremskridtspartiet vil undgå. Derfor vil vi have, at alle disse ydelser skal gives efter individuelle behovsprøvninger, bortset fra ydelser til folkepensionister over 67 år.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jamen det er da ikke så svært at forberede sig til denne debat, selv om man påstår, at man ikke har kunnet få fat på nogen fra Fremskridtspartiet i sidste uge. Jeg synes, det er en besynderlig påstand.

Det er jo fuldstændig rigtigt, hvad fru Kirsten Jacobsen siger: Det, der er forskellen, er de individuelle behov, som også fru Christmas-Møller var inde på i sin ordførertale, og som jeg efterlyste. Hvad er så det set med konservativt øjne? Det fik jeg heller ikke noget svar på.

Det er i hvert fald ikke Fremskridtspartiet, man skal bebrejde, hvis fru Jytte Hilden ikke har læst Fremskridtspartiets ændringsforslag. Der er kun ét sted, fejlen kan ligge, og det er hos fru Jytte Hilden selv.

Hr. Kim Behnke redegjorde for, hvor vi ville reducere, og jeg skal stadig væk understrege ordet reducere. Forskellige borgerlige ordførere bliver ved med at sige »skære væk«, men det er en form for demagogi, som vi ikke kan godtage. Det er en forførelseskunst, som man før i tiden har beskyldt Fremskridtspartiet for. Selv om man bliver ved med at gentage, at Fremskridtspartiet vil skære samtlige overførselsindkomster væk undtagen for folkepensionisterne, bliver det ikke sandt. Det er der ikke sagt heroppefra på noget tidspunkt. Dagsordenen lægger ikke op til det. Vi har sagt reduktion, og dér er en meget, meget stor forskel.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Vi skulle jo nødig komme i den situation, at fru Jytte Hilden om lidt går herop og siger, at hun stadig væk ikke har forstået, hvad det er, Fremskridtspartiet vil, så for nu at skære det ekstra ud: De reduktioner, vi har foreslået, er alt sammen reduktioner, der skal være incitamentskabende – for nu at bruge et fint ord – eller sagt på en anden måde: Det kan tit og ofte betale sig at forblive på f.eks. kontanthjælp eller på dagpenge, simpelt hen fordi de arbejds-tilbud, man kan læse sig til i jobannoncerne osv., er sådan, at man får en nedgang i nettoindkomst.

Ved at reducere de pågældende ydelser er vi sikre på, at der er nogle mennesker, der vælger at være mere aktive i deres jobsøgning, end de hidtil har været, simpelt hen fordi forskellen mellem det, de får som dagpengemodtagere, og det, de modtager i nettoløn, er for lille; nogle gange er forskellen oven i købet negativ. Det er derfor, at vi på en lang række af disse områder vil have reduceret ydelserne, og fordi det så får den sneboldeffekt, at der er nogle flere personer, der lader være med at efterspørge.

Derfor er det så urimelig forkert at påstå, at Fremskridtspartiet vil fjerne ydelserne for handicappede og for den enlige mor, der ikke ved, hvor hun skal skaffe pengene fra osv. Det er lige præcis sådan, som fru Kirsten Jacobsen ganske rigtigt redegjorde for, at man skal foretage en selektiv vurdering af den enkelte og se, hvilket behov der er.

I øjeblikket har man i mange kommuner indført nogle systemer, og man påstår, at det administrativt er lettere; og bevares, det er da muligt, at det i den ene ende er administrativt lettere, men det er det til gengæld ikke i den anden ende. Man har indført nogle systemer, hvorefter man bare udbetaler pengene ud fra nogle retskrav. Folk får en check af en vis størrelse, uanset om de har stort eller lille behov.

Vi er overbevist om, at der rent faktisk går nogle mennesker rundt, som burde have større ydelser fra det offentlige, end de får i dag, men dem er der ingen penge til, fordi der er så mange andre, der melder sig i køen, som reelt ikke har behov derfor. Derfor, vil jeg sige til fru Jytte Hilden, er der tale om en reduktion, der skal give en række af dem, der i dag er på dagpenge og bistandshjælp, et ekstra incitament til at gå ud og finde sig en aktiv, samfundsgavnlig beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg kan sige, at vi i Socialdemokratiet er fuldstændig enige i dagsordenen, det skal ikke kunne betale sig at være på kontanthjælp, og det skal ikke kunne betale sig at være på førtidspension. Jeg vil godt henvise til det udmærkede indlæg, som socialministeren kom med, og som var særdeles afbalanceret og særdeles fornuftigt.

Socialministeren nævnte netop den fattigdomsfælde, som lavindkomstfamilierne er fanget i. Når de har betalt skat og bolig og børnepasning, har de i en række tilfælde mindre end den, der er på overførselsindkomster. I en række tilfælde kan det ikke betale sig for ganske almindelige familier at tjene 10.000 kr. mere, de vil faktisk kun have 700 kr. ud af det. Hvis ikke det er en af de fornemste opgaver, vi har i dette Folketing, at sørge for, at den situation ikke fremover kan forekomme, så ved jeg ikke, hvad det går ud på. Og det er det, vi i Socialdemokratiet forstår ved et socialt skatteloft for disse familier.

Når jeg alligevel kommer på talerstolen igen, er det, fordi jeg ikke rigtig ved, hvilket af Fremskridtspartiets utallige gruppemedlemmer, som nu har været på talerstolen, jeg skal tro på. Hr. Kim Behnke siger noget, der er lodret anderledes – sådan kan jeg godt udtrykke det – end det, fru Pia Kjærsgaard kom ind på i sin ordførertale.

Det, der står i dagsordenen, er også frontalt i modstrid med det seneste, for der står kun »familier i social og økonomisk nød samt pensionister over 67 år«. Dvs. sygedagpenge til alle andre væk. Dvs. boligstøtte til alle andre væk. Dvs. invalidepension til alle andre væk. Ellers kan jeg ikke forstå substansen i de ord, der står.

Jeg vil gerne til sidst stille det spørgsmål til hr. Kim Behnke – for det ligner mere og mere en krimi, efterhånden som vi kommer igennem diskussionerne – hvad det egentlig er, Fremskridtspartiet står for. Hvad er det for ydelser, der skal være større? Hvem er det, der skal have større ydelser, og hvem er det, der skal have mindre ydelser? Jeg er spændt på næste kapitel.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Nu efter at Fremskridtspartiets hjælpetropper, fru Kirsten Jacobsen og hr. Kim Behnke, er kommet til stede, er vi begyndt at få noget af dagsordenen opklaret. Vi har nemlig fået opklaret, at pensionisterne også skal have boligstøtte, og vi fik et langt, rørende indlæg fra fru Kirsten Jacobsen, som jeg kan være meget enig i, men det svæver stadig væk lidt i tåge, hvad det betyder, at alle andre ydelser skal tildeles efter individuelle behovsprøvninger.

Jeg er enig med hr. Kim Behnke i, at man skal være aktiv i sin jobsøgning. Det skal man da helt givet være, men jeg står stadig væk tilbage med to spørgsmål. Det ene er: Hvor meget skal ydelserne ned? Situationen er i dag, efter den sidste vedtagelse her i Tinget for halvandet år siden, da fru Aase Olesen var socialminister, hvor vi lavede så skrappe nedskæringer på nogle ordninger og bl.a. på kontanthjælpen, at det, der hedder rådighedsbeløbet, ligger mellem 1.700 kr. og 2.200 kr. for en måned – og det er for en familie med to børn.

Derfor er det, at jeg stadig væk spørger: Er det kontanthjælpen, man er ude efter? Er det sygedagpengene, man vil have sat væsentligt ned? Er det børneydelsen? Er det den generelle boligstøtte? Er det efterlønnen? Er det førtidspensionen? På mange af disse ydelser er der ikke noget stort rådighedsbeløb, og jeg venter altså stadig væk på et svar.

Det, jeg ikke helt forstår, er de individuelle behovsprøvninger. Som det er i dag, er der faktisk ikke nogen, der har over det beløb, i hvert tilfælde ikke på kontanthjælpsområdet, og det er tal, der har foreligget i Folketingets Socialudvalg.

Formanden:

Jeg prøver, om jeg kan slutte de korte bemærkninger i denne omgang med fru Kirsten Jacobsen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Fru Bente Juncker gav jo selv opskriften på, hvad der er forskellen imellem det, Fremskridtspartiet vil, og det, de andre partier vil. Fru Bente Juncker sagde nemlig, at man havde foretaget skrappe nedskæringer under den forrige socialminister. Ja, hvad var det, man gjorde? Man brugte den såkaldte grønthøstermetode. Det er den grønthøstermetode, som Fremskridtspartiet er dybt uenig i.

[Kirsten Jacobsen]

Vi har den opfattelse, at der er nogle, der får for meget, men der er sandelig også nogle, der får for lidt, og derfor mener vi, at man efter den individuelle behovsprøve i hvert enkelt tilfælde skal give den hjælp, der er behov for, og den skal gives til alle de personer, som ikke ved egen hjælp og arbejde er i stand til at skaffe sig en indtægt, som gør det muligt at leve på en anstændig måde. Vi vil ikke have en tabel med en facitliste, hvor man bare kan slå op, så man kan sige: Jeg kan få så og så meget. De facitlister har været skyld i al den ondskab, som er årsagen til, at vi står her og snakker om, at overførselsindkomsterne eksploderer.

Formanden:

Det lykkedes altså ikke. Nå, men så er der to korte bemærkninger, og derefter prøver jeg, om jeg kan slutte.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Det lyder altså meget smukt, men det er klart, at systemet må have nogle normer og nogle ensartede retningslinjer. Hvis man ikke har det, så får man bare endnu flere offentligt ansatte til at lave disse ting.

Men det, der egentlig fik mig herop, var, at vi stadig væk ikke har fået svar på, hvem det er, der får for meget. Jeg vil gerne indrømme, at jeg får for meget i børnecheck, og jeg synes, det er udmærket, at jeg får alt for meget i børnecheck; men hvem er det ellers, der får for meget? Vi har hørt lidt om dem, der har fået for lidt, men vi har ikke hørt om, hvem der får for meget, og hvor meget de får for meget.

Formanden:

Jeg prøver at slutte med fru Jytte Hilden. Det bliver også spændende på et tidspunkt at nå frem til Fremskridtspartiets ordfører.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Ja, det har formanden ret i.

Egentlig kunne man godt ønske sig i en debat som denne, at man kunne vise de tabeller og få peget på de indkomstintervaller, som vi snakker om, på en kæmpe overhead eller på nogle skærme, for der flyver jo utallige forskellige procenter og tal gennem luften.

Men jeg vil gerne spørge fru Kirsten Jacobsen: Hvilke grupper er det, der ikke skal have boligstøtte, af dem, som i dag får boligstøtte? Jeg står her med et papir, som er udarbejdet af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, hvor der er vist den procentvise fordeling af dem, der får boligstøtte. Det er ganske få procent af den samlede boligstøtte, som overhovedet gives til familier med indkomster over 166.000 kr. Langt, langt den største andel og mere end halvdelen gives til dem, der har under 50.000 kr. om året i husstandsindtægt. Derfor er jeg forfærdelig interesseret i, hvad det er for nogle nye kriterier, vi skal i gang med. Hvad er det for nogle nye fordelinger? Ellers bliver det jo bare flop, eller det bliver bare ord og ord og ord.

Jeg vil gerne vide, hvad det er for nogle analyser, Fremskridtspartiet bygger sin politik på. Jeg vil gerne vide, hvad er det for nogle nye intervaller, vi skal ind på, hvad det er for nogle nye kriterier for de økonomisk dårligst stillede osv. Jeg vil gerne have en henvisning til, hvor jeg kan læse dem.

Formanden:

Ja, sådan kan man jo holde det gående med at stille spørgsmål. Fru Kirsten Jacobsen, derefter fru Pia Christmas-Møller, og så slutter jeg ubetinget de korte bemærkninger i denne runde.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg skal gøre det meget kort, hr. formand. Jeg vil bare henvise fru Jytte Hilden til at slå op i de regler, som forskellige socialdemokratiske regeringer selv foreslog og fik vedtaget helt op til 1966 på dette område. Dengang var det sådan, at boligstøtte – som dengang hed huslejetilskud – blev givet efter en individuel vurdering, og det betød, at man havde styr på det.

Dengang var de sociale boligselskaber tvunget til at være omkostningsbevidste. Efter at man fik de her tabeller, har de sociale boligselskaber kunnet bygge uanset lejens størrelse, og man har kunnet vælte den alt for høje husleje over på det offentlige ved hjælp af generelle boligstøtteregler. Det er ikke nogen ny sandhed, og det kan fru Jytte Hilden se i Folketingets forhandlinger mange år tilbage.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Da vi fik bistandsloven i 1976, var den baseret på skønsprincippet. Det fandt man ud af gav anledning til en eksplosion både for så vidt angik udgifter og bureaukrati, der var skuffecirkulærer og tommelfingerregler, og ingen vidste til sidst, hvad der var ret.

Jeg vil gerne spørge Fremskridtspartiet, som nu vil tilbage til det ubetingede skønsprincip, hvor mange offentligt ansatte partiet er parat til at lade dette medføre. Hvor store offentlige udgifter vil man putte i sådan en ordning?

Det er et spørgsmål, jeg meget gerne vil have svar på i forbindelse med Fremskridtspartiets ordførerindlæg, for der er ingen tvivl om, at det vil være ren merbeskæftigelse. Det ville være utrolig bureaukratisk og vanskeligt at administrere, hvis man virkelig hele vejen igennem skulle gennemføre individualprincippet og vi overhovedet ikke måtte have nogen som helst generelle retningslinjer.

Hvis vi skal have nogle generelle retningslinjer, er jeg interesseret i, ligesom de andre ordførere: Hvor skal niveauet så ligge?

Formanden:

Så går vi tilbage til ordførerrækken.

Eva Kjer Hansen (V):

Før i tiden var det en ære at klare sig uden hjælp fra det offentlige; da var man for stolt til at tage imod almisser. Sådan er det ikke mere; nu finder vi det helt naturligt, at de, der ikke kan klare sig selv, skal hjælpes, og sådan må det være i et samfund som vores.

Men i Danmark er de sociale ydelser blevet til mere end et sikkerhedsnet for dem, der har svært ved at klare sig selv. Efterhånden er de fleste af os modtagere af offentlige ydelser. Med pensioner, kontanthjælp, dagpenge, børneydelser, studiestøtte og andet er vi alle blevet mere eller mindre afhængige af offentlig støtte.

Aldrig før har familien Danmark fået så mange sociale ydelser som nu, og aldrig før har systemet brugt så mange milliarder kroner bare til at administrere det sociale område. De samlede udgifter til sociale ydelser for 1989 er opgjort til 220 mia. kr. Det svarer til knap 43.000 kr. pr. indbygger, og hertil skal så lægges udgifter til administration af de sociale ydelser, der beløber sig til ca. 1.000 kr. pr. indbygger.

Men det er ikke bare økonomisk, at overførselsindkomsterne er blevet til et stort problem. Heller ikke menneskeligt har vi råd til til de mange i det passive forsørgelsessystem. Vi ved, at mange af dem, der overlades til passiv forsørgelse, men som godt kunne være på arbejdsmarkedet, føler sig udenfor og isoleret fra resten af samfundet. Og er der ikke brug for én, ja, så opstår der bare flere sociale problemer.

Vi ved også, at er man først havnet i det passive forsørgelsessystem, er det utrolig svært at bryde ud derfra igen. Derfor er det f.eks. glædeligt, at vi i Folketinget er enige om at prioritere højt, når det gælder uddannelsespladser og beskæftigelse til de unge.

Men hvordan kan vi overhovedet reducere overførselsindkomsterne? Fra flere sider er det blevet foreslået, at de sociale ydelser kunne gøres afhængige af den samlede husstandsindkomst. Bl.a. stilles i rapporten fra Kommunernes Landsforening spørgsmålet, om en arbejdsløs virkelig skal have arbejdsløshedsunderstøttelse, når hans kone tjener 700.000 kr.

Umiddelbart lyder det da meget besnærende, at f.eks. børnefamilieydelse og dagpenge skulle gøres afhængige af husstandsindkomst, men der vil også være mange problemer i det. For det første vil der være samspilsproblemer, det vil sige, at det i mange situationer ikke vil kunne betale sig økonomisk at arbejde eller at tjene mere. For det andet kan der være problemer med ligestillingen, hvis det i realiteten betyder, at mange kvinder mister retten til dagpenge. For det tredje kunne det at gå over til husstandsindkomst straffe indgåelse af ægteskab eller faste parforhold ved, at det økonomisk bedre kan betale sig at bo hver for sig. Og for det fjerde kunne det medføre mere socialt bedrageri, fordi flere vil snyde sig til at optræde som enlige, selv om de egentlig ikke er det. Vi kan ikke løse problemet med de store overførselsindkomster bare ved at beregne de forskellige ydelser efter husstandsindkomst.

I dag bliver ydelserne i stigende grad givet efter individualitetsprincippet, dvs. uanset ægteskabelig status, og det må være helt naturligt i forlængelse af ændringerne i familiemønstret nu, hvor kernefamilierne ikke mere er den altovervejende familieform, og i forlængelse af ændringerne i kønsrollerne gennem de sidste 20-30 år.

[Eva Kjer Hansen]

Skal vi for alvor gøre noget ved overførselsindkomsterne, skal vi gøre noget ved beskæftigelsen. Det kræver først og fremmest et sundt økonomisk system. Vi kan nu præsentere nogle gode, økonomiske nøgletal: Vi har lav inflation med stabile priser og lønninger, vi har en stabil kronekurs, og nu er der også overskud på betalingsbalancen. Men den økonomiske vækst er tæt på nul, og vi kan kun øge beskæftigelsen ved økonomisk vækst. Det kræver en lavere rente, lønningerne helt i ro og skattnedsættelser.

Nedsættelsen af erhvervsskatten til 38 pct. var et vigtigt skridt for Danmark i retning af at kunne tiltrække nye arbejdspladser, og forhåbentlig kan vi også på længere sigt få sænket indkomstskatten. Selv om det jo ikke lykkedes os under valgkampen at opnå enighed om sænkelse af skattetrykket, har jeg siden med glæde bemærket, at flere partier har krævet særordninger for bl.a. udenlandske videnskabsmænd og andre, som ikke kunne få ansættelse i Danmark på grund af det abnormt høje skattetryk. Fra partiernes side blev det så begrundet med, at denne specielle gruppe skulle have en skattesækning, så det danske samfund kan få del i viden og investeringer, der ellers ville gå til vore nabolande. Jeg ser da frem til, at vi så kan få disse ordninger til også at gælde for alle andre arbejdstagere i Danmark.

I Venstre vil vi gerne have en generel skattesækning, fordi det vil forbedre vores konkurrenceevne. Vi skal gøre det mere attraktivt at drive erhvervsvirksomhed, og vi skal gøre det mere attraktivt at arbejde i Danmark. Samtidig med at vi vil sænke skattetrykket, bliver vi selvfølgelig nødt til at fjerne nogle af de opgaver, som vi i dag betaler over skattebilletten, og løse dem i et andet regi.

Som et eksempel ville det være oplagt at lægge finansieringen af hele arbejdsløshedssystemet, altså dagpenge og arbejdsløshedsforanstaltninger, over til arbejdsmarkedets parter. Det er klart, at en sådan omlægning vil kræve en lang overgangsperiode, men på længere sigt vil det være helt naturligt at lade arbejdsmarkedets bidrag og forsikringer finansiere dette område. De giver arbejdsmarkedets parter et ansvar og en fælles interesse i at holde arbejdsløsheden så lav som muligt. I det hele taget bør vi prøve, om vi kan smidiggøre arbejdsmarkedet, så der bliver plads til flere.

Endvidere er der en række gode lovforslag på vej, som socialministeren var inde på i sit indlæg. Det er vigtigt, at vi har som mål at fremme en aktiv indsats frem for en passiv forsørgelssituation.

Efter flere års diskussion, forsøg og opgør med tidligere vaner er der nu både lovgivningsmæssigt og holdningsmæssigt en bred opbakning bag aktivlinjen. Vi har alle erkendt, at det er ikke nok med en pose penge, men at et tilbud om aktiv uddannelse eller beskæftigelse er et bedre tilbud til den enkelte. Jeg håber, at mange af de initiativer, der er i gang rundt om i kommunerne, vil sikre, at der i 1990'erne bliver færre unge, der ender i de passive kontanthjælpsforløb.

Jeg synes, at det er udmærket, at vi har fået debatten i dag om overførselsindkomsterne, og jeg ser frem til, at vi i det kommende lovgivningsarbejde også kan inddrage dette seriøst i vore lovforslag.

Med disse bemærkninger bakker jeg selvfølgelig op om den dagsorden, som vi selv er med til at foreslå.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg vil godt starte med at konstatere, at ved at lytte til denne debat har jeg endnu en gang fået bekræftet, at jeg ikke deler det menneskesyn, det livssyn og det samfundssyn, som Fremskridtspartiet har.

Når et højteknologisk samfund som det danske med en overskuelig befolkningsstørrelse på godt 5 mio. mennesker, som kalder sig et velfærdssamfund, har næsten 300.000 arbejdsløse og 350.000 på efterløn eller førtidspension, så er det for mig et ualmindelig alvorligt tegn på, at det, landet mangler, er en fremsynet beskæftigelses- og erhvervs politik. De tal, jeg lige har nævnt, dækker over en reel arbejdsløshed på omkring 600.000 fuldtidsbeskæftigede eller omkring 20 pct. set i forhold til den samlede arbejdsstyrke.

I de seneste år har udstødelsen fra arbejdsmarkedet været stærkt stigende. Ja, faktisk er antallet af mennesker på overførselsindkomster steget med omkring 100.000 de seneste 5 år. Og det er ikke en tilfældighed, at det er gået sådan. Arbejdsmarkedspolitikken, erhvervs politikken og socialpolitikken tilsigter en sådan udvikling.

[Hanne Thanning Jacobsen]

Arbejdsmarkedspolitikken, som omfatter arbejdsløshedslovgivning, arbejdsformidling og arbejdsmarkedsuddannelserne, er gennem disse år indsnævret til kun at omfatte de mennesker, som er tilknyttet arbejdsmarkedet med fast job og med en relativt god uddannelse. Vi har savnet en arbejdsmarkedspolitik, der var opsøgende over for virksomhederne for at skaffe job, og som var opsøgende over for arbejdsløse for at få dem i gang med en uddannelse.

I den første del af tiåret har erhvervs politikken, som omfatter erhvervsstøtteordninger og udviklingspolitik, særlig tilgodeset store, vel fungerende virksomheder. Det offentlige har ikke interesseret sig for, hvordan erhvervsstøtteordningerne blev brugt, ej heller sikret sig, at pengene blev kanaliseret derhen, hvor der var størst behov for midlerne. Det var overladt til erhvervslivet selv, således at det blev et tagselvord for store virksomheder. Denne praksis er dog nu stoppet, således at den direkte erhvervsstøtte er reduceret voldsomt. Men det, der efter min mening er brug for, er inspiration til samarbejde på internationalt plan mellem konkurrerende virksomheder, særlig støtte til nystartede og mindre virksomheder og speciel opmærksomhed på virksomheder, som producerer importhæmmende varer.

Socialpolitikken skal dæmme op for forsyndelserne på de to andre politikområder, jeg har nævnt, og det er der lagt store hindringer i vejen for. Når mennesker havner på bistandshjælp, burde de selvfølgelig meget hurtigt i gang med enten et job eller en uddannelse, så den ødelæggende effekt af arbejdsløshed forhindres. Først i 1989 blev kommunerne forpligtet til at tilbyde de 18–19-årige et job eller beskæftigelse, hvis de søgte bistandshjælp. Desværre er det mange steder blevet et indholdsløst skoleprojekt eller et »som om-arbejde«. Socialpolitikken er således ikke en indsats med henblik på at styrke folk og støtte dem til at komme ud af bistandshjælpssituationen.

Det sociale område burde have ret til at etablere arbejdspladser eller arbejdsstræningsvirksomheder. Det er noget vrøvl, når nogle siger, at det er konkurrenceforvridende, når det er optræning. Når de andre sektorer – især på arbejdsmarkedet og på uddannelsesområdet – ikke løser deres opgaver, så bliver problemerne skubbet over til den sociale sektor.

Vi skal gennemføre drastiske ændringer på de områder, hvis vi skal gøre os håb om at vende udviklingen på overførselsindkomstområdet. Alle erhvervs- og arbejdsmarkedsrelaterede restriktioner skal indskrænkes til et minimum, således at kommunerne får frie hænder til at være med til at sætte gang i beskæftigelsen, og kommunerne skal have en større økonomisk tilskyndelse hertil. Kommuner skal kunne medvirke i produktion og kunne drive virksomheder, f.eks. i selskabsform, eventuelt i samarbejde med private. Der må ikke være tale om kommunale driftstilskud eller spekulative investeringer. Men den kreativitet, der samlet ligger i denne sektor, skal have mulighed for at igangsætte og udvikle, således at det socialpolitiske område ikke indsnævres til udbetaling af kontanthjælp, men aktivt er med i forebyggelse af arbejdsløsheden. Opgaven består i at finde ud af, hvad der skal til for at forhindre flere i at blive sat ud på et sidespor, samt hvilke nye initiativer der er nødvendige for, at de, der allerede er sat ud, kan få mulighed for at vende tilbage til en arbejdstilværelse.

Det Rullende Galleri i Kolding, der vil købe og indrette en russisk ubåd som en turistattraktion og værested for førtidspensionister, en flok arbejdsløse i Holbæk, der har istandsat 4 jernbanevogne og ombygget dem til et moderne hotel, og i snevejs af andre projekter viser, at mange vil, hvis de kan få lov.

Fremskridtspartiets forespørgsel i dag lægger op til en begrænsning af overførselsindkomsterne. Hvis de skal begrænses, bør det selvfølgelig ske gennem en reduktion af arbejdsløsheden, en forbedring af arbejdsmiljøet, så den udstødelse, der sker, stoppes. Der er 40–50 mia. kr. at arbejde med, så det er bare om komme i gang.

Vi bakker op om dagsordenen fremsat af et flertal af Folketingets partier ud fra de ord, jeg har sagt her.

Poul Nødgaard (FP):

Når Fremskridtspartiet har rejst debatten her i dag om overførselsindkomster, skal det ses ud fra ønsket om, at vi er interesseret i at høre Folketingets syn på væksten i overførselsindtægterne, og som, hvis væksten fortsætter, på længere sigt kan lamme det danske samfund.

Spektret af overførselsindtægter er nemlig særdeles vidtspændende, og det vil da også føre

[Poul Nødgaard]

for vidt her at gennemgå alle former for overførselsindtægter. Rækken er nemlig som nævnt nærmest uendelig. Derfor blot et par eksempler på problemets alvor. Dette eksempel er hentet fra den kommunale verden, hvor man jo også kender overførselsindkomstproblematikken.

I et kommunalt blad lød overskriften forleden – og jeg citerer: »For en række københavnske omegnskommuner er 1970'ernes kortsigtede økonomiske planlægning ved at blive en bombe under kommunekasserne.« År for år bliver de kommunale budgetter i stigende grad belastet med pensionsudgifter til tjenestemænd. Bag det her fremførte gemmer sig, at mange kommuner i 1970'erne – og med glansen af de glade 1960'ere – ikke havde tanker om at forsikre sig ud af deres pensionsforpligtelser over for et stigende antal tjenestemandsansatte. Forklaringen på dette har helt givet været den, at mange kommuner troede, at pengerigeligheden i samfundet ville fortsætte med uformindsket styrke.

De seneste år har imidlertid overbevist de ikkeforsikrede kommuner om, at bøtten økonomisk set er vendt, og man er derfor nu for alvor begyndt at tænke over de kæmpemæssige økonomiske forpligtelser, der melder sig om ganske få år. Derfor er de forsikringsløse kommuner nu begyndt at undersøge, hvad det vil koste dem at forsikre deres tjenestemænd med tilbagevirkende kraft. Det vil blive en særdeles dyr affære, kan jeg oplyse Folketinget om.

Hvordan tegner billedet sig så på det statslige område? Her er tendensen præcis den samme: om ganske få år vil antallet af tjenestemænd til pensionering på det nærmeste eksplodere. Tænk eksempelvis på lærerområdet – alle lærere er som bekendt statstjenestemænd. Enorme beløb skal der afsættes på de årlige finanslove, hvis man skal have et pensioneringssystem af tjenestemænd. Der burde i øvrigt efter min opfattelse afsættes de årlige beløb til disse pensioneringsordninger, så man én gang for alle gjorde bordet rent. Den nuværende situation er ganske enkelt uholdbar. Den tid, den sorg, vil sikkert flere her sige, men så enkelt er det nu ikke at drive samfundsøkonomi.

Men lad mig ganske kort vurdere den dagsaktuelle situation, hvor flere og flere borgere modtager overførselsindtægter. Her er det Fremskridtspartiets opfattelse, at alle kræfter må sættes ind på at reducere disse statslige ud-

gifter, og her tænker jeg i første omgang på, at Folketinget i højere grad må styrke erhvervslivet. Det øger beskæftigelsen, og arbejdsløshedsunderstøttelsen vil så ganske enkelt falde.

Det, som Fremskridtspartiet ønsker med denne folketingsdebat, er at understrege, at advarselssignalerne har lydt, og at regeringen bør fremlægge initiativer, så overførselsindtægterne kommer under fornøden kontrol. Det dagsordensforslag, en række partier har fremsat her i dag, lægger op til at skulle køre videre og sikkert også endda udvide de nuværende overførselsindtægter i takt med den løbende lovgivning i Folketinget.

Måtte jeg ganske kort sige til slut, at det er uansvarligt, hvis Folketinget ikke allerede nu ser realiteterne i øjnene, nemlig at der foretages en opbremsning i overførselsindtægterne. En artikel fra Jyllands-Posten i søndags taler sit tydelige sprog om, hvor Danmark er på vej hen. I løbet af 10 år, fra 1980 til 1990, er der sket en eksplosion i alle arter af overførselsindtægter, og hvis det fortsætter de kommende 8-10 år, spørger jeg dem, der hele tiden siger, jamen hvad er det, I vil: Tror I, Danmark kan blive ved med at finde de penge? Så lad os lade være med at diskutere, om det er det ene eller det andet eller det tredje, simpelt hen. Problemet er, om Danmark kan blive ved med at finde alle de milliardbeløb, der skal til til overførselsindtægter. Jeg tror det ikke, og så vil jeg til allersidst sige: Hvorfor overlade en ubehagelig beslutning til kommende lovgivere, for det er det, et flertal i dette Folketing i øjeblikket er på vej til. Det betyder at skyde et problem fra sig, som man udmærket kan se eksisterer, men som man ikke vil se i øjnene. Ind under gulvtæppet med det, og så lad nogle andre tage de ubehagelige beslutninger og rydde op i det fallitbo, som et flertal her i Folketinget i denne stund er på vej til at køre ud i!

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg skal starte med at sige, at er der én ting, vi ikke er gode til i Socialdemokratiet, så er det at putte problemerne ind under gulvtæppet. De bemærkninger, som den forrige ordfører havde, føler jeg mig ikke ramt af.

Men så vil jeg godt til hr. Poul Nødgaard sige, at overførselsindtægterne, som altså er overførselsindkomster, ikke er uendelige. Det er en

[Jytte Hilden]

meget præcis ting, vi ønsker, en meget præcis fordelingspolitik, en fordelingspolitik over generationer, til den unge familie, til den ældre familie, en fordelingspolitik, der vedrører, at vi – i hvert fald et flertal af Folketingets partier – synes, at både mænd og kvinder skal have nogle rettigheder på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet og også nogle rettigheder, hvis det skulle være så trist, at de bliver ledige og bliver sendt ud af arbejdsmarkedet.

Så det er ikke rigtigt, at det er fuldstændig tilfældigt. Det er muligt, at man kan beskrive det som en bombe – nu fik jeg ikke helt fat i, hvad det var for en avis, det pågældende citat kom fra – men jeg har et konkret spørgsmål til Fremskridtspartiet, for nu har vi jo fået mange forskellige udlægninger. Jeg forstår for det første, at der findes tal for dette kolossalt stigende antal tjenestemænd, som skal pensioneres. Jeg vil gerne have at vide, hvor de tabeller er, og hvad det er for nogle tal.

Det er det ene spørgsmål, jeg vil stille. Det andet spørgsmål, jeg vil stille, er: I Fremskridtspartiets dagsorden står der, at man skal tilgodese personer over 67 år. Nu forstår jeg, at man altså nærmest skal skyde de 39.000 familier, der består af tjenestemænd, der også er over 67 år, for de skal altså tilsyneladende ikke ifølge ordførerens bemærkninger for et øjeblik siden have de ydelser, som ellers står i Fremskridtspartiets dagsorden.

I dagsordenen står der, at det gælder personer over 67 år. Man får ikke tjenestemandspension, hvis ikke man er over 67 år, og der er i dag 39.000 familier, der får det. Beløbet er af størrelsesordenen 9-10 mia. kr. af de samlede overførselsindkomster, som i alt udgør et eller andet sted mellem 140 og 150 mia. kr. Jeg vil gerne spørge: Skal tjenestemændene ikke have del i de goder, som andre over 67 år skal have?

Bente Juncker (CD):

Tidligere på dagen bemærkede formanden, at Fremskridtspartiet også skulle have lejlighed til at have en ordførertale, og så tænkte jeg, ja, selvfølgelig skal Fremskridtspartiet have lejlighed til at have en ordførertale, fordi vi så i den får svar på alle tingene.

Hr. Poul Nødgaard holdt en tale, som sikkert gør sig vældig godt ude i forsamlingshusene, men når man herinde har stillet en dagsorden, vil jeg gerne vide, hvad det er for nogle overfø-

selsindkomster, der skal reduceres, og med hvor meget.

Nu har vi spurgt igennem debatten og foreløbig fundet ud af, at pensionisterne skal have deres boligydelse. Det skal de selvfølgelig have. Det er jeg helt enig med hr. Poul Nødgaard i. Men hvilke af de andre 8-10 overførselsarter er det, der skal reduceres, og med hvor meget?

Jeg synes egentlig, befolkningen har krav på at vide, hvor meget det egentlig er, man vil reducere med, for det er jo det, der er afgørende for, at man kan tage stilling til den dagsorden, der er fremsat.

Når hr. Poul Nødgaard siger, at det hele farer vild, at der nu skal ryddes op og alle de gloser, som hr. Poul Nødgaard brugte, vil jeg sige, at der er foregået noget egentlig ganske flot herinde for et års tid siden, nemlig at syv partier var enige i en regulering af disse overførselsindkomster på 2 pct., en regulering, som stort set svarer til det, en LO-arbejder får.

Jeg synes, det var ganske flot, at man kunne samles om den regulering, og selv SF gik med til dette. Jeg spørger stadig, for nu har Fremskridtspartiet haft deres ordfører på talerstolen, og vi har ikke hørt et suk om, hvad det er for nogle sats, der skal reguleres, hvad det er for noget, der skal fjernes osv. Jeg synes, at Folketinget har krav på at få at vide, hvem de 8-10 er i den tabel, som Kommunernes Landsforening har lavet – dér står det specificeret ganske tydeligt ud – som ikke skal have noget, og som skal have reduceret det, de får.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Ja, først vil jeg lige sige til fru Jytte Hilden om tjenestemændene – jeg forstod måske ikke helt præcis, hvad fru Jytte Hilden mente – at det, jeg tog frem i min ordførertale, var et ganske konkret eksempel fra kommunerne, som er ført videre over på staten. Så vil I så gerne gå ned i nogle detaljer – det er selvfølgelig også tilladt – men jeg påpeger bare – og det ved jeg fru Jytte Hilden som tidligere skolemenneske er klar over – at i slutningen af 1960'erne og først i 1970'erne blev der ansat i titusindvis af tjenestemænd bl.a. i folkeskolen. Jeg har selv siddet i en skolesektor og set, hvordan de på samleband hvert år til august ansatte nye lærere.

Disse lærere – nu går vi så til folkeskolen, vi kunne også gå til gymnasiet – er nu et stykke

[Poul Nødgaard]

oppe i 40'erne eller måske sidst i 40'erne, og i løbet af ganske få år, en 8-10 år, står der hvert år ved kommunernes og amtskommunernes døre i titusindvis af danskere, der skal have tjenestemandspension. Det skal de selvfølgelig have, for det har de krav på, for de er gået ind i en ansættelse, der bygger på, at de skal have denne tjenestemandspension.

Det, jeg så tillod mig at foreslå for at komme overførselsindkomstproblemerne lidt til livs, var, at man måske fremover, når man ansætter tjenestemænd i stat, amter og kommuner, hvert år gjorde rent bord med disse folk, sådan at forstå, at de, når de får deres løn og så skal have en pension, får det beløb hældt oveni med det samme. Det er ikke et godt forslag. Jeg synes selv, folk skulle tegne deres pension, det er så en anden sag.

Hvis dette Folketing skulle bestemme, at der fortsat skal gives en særpension til visse samfundsgrupper, så lad dem få det beløb med i hånden med det samme og tegne deres forsikringer, således at disse mennesker, den dag de bliver 60 eller 67 år og skal på pension, selv kan sørge for dagen og vejen. Det må være mit svar på det.

Til fru Bente Juncker – og nu er det med at høre godt efter – vil jeg sige, at det er typisk i en debat som denne, at oppositionspartierne, når vi rejser hele det generelle spørgsmål om overførselsindtægterne og prøver at hæve debatten lidt op på et højere plan, tydeligt trækker debatten ned, sådan at forstå, at vi detaljeret skal gøre rede for det ene og det andet og det tredje og det fjerde og det femte. Er taletiden ved at være slut? Jamen så stopper jeg her, jeg kan ikke sige mere.

Formanden:

Ja, her i salen betyder rødt stop.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg skal overholde færdselsreglerne fra talerstolen.

Nu forstod jeg ikke på fru Jytte Hilden, om det var en påstand om, at vi ville skyde eller snyde tjenestemændene. Jeg tror på det bedste, så det er nok snyde.

Der er tale om, at man bør holde op med at ansætte folk i tjenestemandstillinger. På det direkte spørgsmål fra fru Jytte Hilden om, hvor

Fremskridtspartiet har sin dokumentation fra osv., kan jeg henvise til, at dette spørgsmål blev i forbindelse med behandlingen af finansloven for 1991 meget grundigt behandlet i Folketingets Finansudvalg. Der foreligger bilag, som viser, hvordan udviklingen vil være i de kommende år.

Så fortalte fru Jytte Hilden i øvrigt så malerisk om, hvordan der skulle omfordeles til småbørnsfamilierne og til de ældre. Problemet i de sidste 20 år er, at tidspunktet i vores liv for, hvornår vi begynder at tjene penge og bidrage til samfundskagen, bliver senere og senere på grund af de længere og længere uddannelser.

Samtidig har der været en tendens til, at man kan blive pensioneret tidligere og tidligere: førtidspensioneringer, delpension, efterløn osv. Resultatet er, at dette åremål, hvor vi i vores liv er ude at arbejde, hvor vi bidrager til samfundskagen, er blevet væsentlig kortere. Så er der simpelt hen ikke mennesker nok, der bidrager til samfundskagen. Det er derfor, vi har været nødt til at låne så betydelige beløb. Man handler, som om det bare er et pengetræ, der står her i folketingssalen. Det er ikke tilfældet. Det er årlige milliardunderskud på finansloven, det er en gældsportefølje for staten på, når vi runder dette år, 520 mia. kr. De penge kan man ikke finde andre steder end hos den samme befolkning, det vil sige, at de penge, som flertallet i dette Folketing har frådset så voldsomt med i disse år, vil man i kommende generationer skulle slave og trælle for.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Fru Bente Juncker bryster sig så meget af, at Folketingets syv partier for lang tid siden – 1½-2 år ligger det vel tilbage – vedtog – endnu en gang blev Fremskridtspartiet holdt udenfor, og det havde vi ikke spor imod – en stigning på 2 pct. Det er jo netop ud fra den, kan man sige omvendte grønsthøstermetode, hvor man siger: Vi stiger på hele linjen 2 pct., hvor der måske var nogle, der kunne fortjene at stige mere, folkepensionister, og hvor der måske var andre, der kunne fortjene overhovedet ikke at stige eller at blive reduceret. Det er ud fra de syv partiers betragtning, at man siger, at alt skal bare foregå på den samme måde; der er ikke nogen, der har mere trang end andre. Det er jo det, vi er så inderligt imod, og det er det, vi har været så meget inde på i denne debat.

[Pia Kjærsgaard]

Det er fuldstændig rigtigt, at når man rejser dette problem, rotter de syv partier sig sammen. De Konservative, Venstre, SF, og hvad der ellers er i folketingsalen, holder, jeg vil ikke sige den samme ordførelse – men de stemmer dog for det samme dagsordensforslag. De rotter sig sammen mod Fremskridtspartiet i stedet for at sige: O.k., det kunne da være, at der lå et problem i det, som vi godt kunne tage op. I stedet for bliver man nærmest bebrejdet, at man har rejst debatten, og det finder jeg særdeles use-riøst.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg skal da ikke bebrejde fru Pia Kjærsgaard, at vi har en rimelig underholdende eftermiddag i Folketinget, og jeg skal heller ikke sige, at vi rotter os sammen. Jeg skal tværtimod rose Venstres ordfører, fru Eva Kjer Hansen, for en meget god forståelse af det. Det skyldes naturligvis, at fru Eva Kjer Hansen tilhører en generation, der kan forstå disse sammenhænge, og det er præcis den forståelse, en del af os i hvert fald savner hos Fremskridtspartiet.

Nu prøver jeg så én gang til med hr. Poul Nødgaard. Mit spørgsmål er: Vi har en række mennesker i dag, der får en tjenestemandspension, og vi har også et sammenstød imellem folkepensionen og tjenestemandspensionen. Vi trækker et beløb, det såkaldte samordningsfradrag, fordi vi for år tilbage, da vi fik den generelle folkepension, måtte erkende, at vi ikke bare oveni kunne lægge den tjenestemandspension, som disse mennesker havde en forventning om. Er det Fremskridtspartiets politik, at både tjenestemandspensionen og samordningsfradraget alt sammen skal stryges med et pennestrøg? Er det sådan, at de mennesker over 67 år, som i dag har en tjenestemandspension, ikke længere skal have den? For jeg hørte det som nogle ret voldsomme udfald over for tjenestemandssystemet.

Så skal jeg selvfølgelig beklage, at jeg kommer med den utidige detalje, at gymnasielærere ikke er tjenestemænd; de er faktisk overenskomstansat, og den måde, de sparer op til deres pension på, er lige præcis, at 5 pct. af lønnen bliver puttet i en pensionskasse, og at arbejdsgiveren betaler 10 pct., og de pensionskasser styrer medlemmerne selv. Så det system, som blev beskrevet, svarer fuldstændigt til virkelig-

heden, så det gælder i hvert fald ikke dér, at der er nogle bomber, der ligger og tikker.

Så skal jeg endelig til sidst sige til hr. Kim Behnke, at hver gang hr. Kim Behnke kommer på talerstolen, forstår jeg lidt mere af alt det andet, som jeg ikke forstår. Jeg er fuldstændig enig i, at vi har et samfund, hvor vi kan glæde os over, at vi måske bliver 90 år, og vi har kun de 40 af de 90 år til at være produktive i, for uddannelsen varer til de 25, og vi bliver pensioneret som 65-årige. Derfor gælder det om at være produktiv, og derfor gælder det om at få alle i arbejde. Dér kan vi i hvert fald mødes – sådan er det jo en gang imellem.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Med udsigt til, at fru Jytte Hilden nu også vil kunne forstå vores synspunkter vedrørende tjenestemændene, skal jeg prøve at gentage det nok en gang:

Fremskridtspartiet ønsker, at man stopper for tilgangen af tjenestemænd, altså at man holder op med at ansætte folk i tjenestemandstillinger. Derefter vil begrebet tjenestemænd – til lad mig udtrykket – være en uddøende race, fordi det vil være sådan, at for hvert år der går, vil der være færre og færre tjenestemænd, fordi der er nogle, der udgår af den simple årsag, at de som følge af alder simpelt hen dør bort. Derefter vil man have udsigt til, at der år for år vil være færre og færre penge, der skal udbetales i tjenestemandspensioner. Som følge deraf skal der også afsættes færre midler. De personer, der i form af deres ansættelseskontrakt som tjenestemænd har en aftale i dag, ønsker vi selvfølgelig ikke, jf. grundlovens bestemmelser, at fjerne de penge til.

Men til gengæld ønsker vi, at folkepensionen bliver ens for alle, og det vil sige, at fordi man tilfældigvis har været folketingsmedlem, minister eller borgmester, mener vi ikke, at folk på disse folkevalgte poster skal have nogen særbehandling. Dem er vi parat til at tage væk med det samme. Men for tjenestemændenes vedkommende holder vi op med at ansætte nye tjenestemænd.

Det, hr. Poul Nødgaard var inde på, var spørgsmålet om, hvordan man rent budgetteknisk – i stedet for bare at skubbe problemerne foran sig – er så ærlig at afsætte pengene i de pågældende års budgetter eller finanslove, så

[Kim Behnke]

man kan se, hvilken pensionsportefølje man rent faktisk slæber rundt på.

Det var det spørgsmål, der i Folketingets Finansudvalg blev analyseret i forbindelse med dette års finanslov, og det er ud fra de svar, vi i den forbindelse har fået, at vi er bekymrede, fordi man ikke har afsat pengene. Det år, hvor pengene kommer til udbetaling, er der altså nogle mennesker, der skal tjene dem og betale ekstra skatter det pågældende år, og det er ikke særlig fair, for de har ingen andel haft i det.

Formanden:

Fru Jytte Hilden for den tredje korte bemærkning i denne byge.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Ja, det er godt, det er tørvej udenfor.

Jeg skal sige tak til hr. Kim Behnke for belæringen. Så skal jeg spørge hr. Kim Behnke, om det var det samme, hr. Poul Nødgaard sagde bare med andre ord i sin ordførertale, for så har jeg forstået variationsbredden i Fremskridtspartiets gruppe.

Formanden:

Så er det i ordførrækken fru Bente Juncker.

Bente Juncker (CD):

Da jeg talrige gange har været på talerstolen i denne debat og tilkendegivet Centrum-Demokraternes holdning, vil jeg sige, at jeg er glad for, at vi er med i den dagsorden blandt de 7 partier.

Jeg må sige, at jeg finder, at debatten til tider har været ret tarvelig fra forslagsstillernes side. Den har været på et niveau, som jeg synes ikke rigtig hører til herhjemme.

Det kan ikke være rigtigt, at vi i vort samfund ikke har råd til at give nogle ydelser til de dårligst stillede i landet. Det kan ikke være rigtigt, at man i en debat som denne, hvor der er stillet en dagsorden fra Fremskridtspartiet, ikke kan fortælle Folketinget, hvilke satser der skal sættes ned, eller hvilke der skal fjernes helt, som fru Pia Kjærsgaard sagde, da hun stod heroppe som ordfører for forslagsstillerne.

Jeg skal på den baggrund sige, at jeg og CD naturligvis kan stemme for den dagsorden, der ligger, og jeg skal om holdningen henvisse til de korte bemærkninger, jeg har gjort.

Lone Dybkjær (RV):

Da mit partis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne tilslutte mig dagsordensforslaget. Jeg skal også sige, at i betragtning af den debat, der har været, føler jeg nok ikke trang til hverken at forlænge debatten eller på anden måde gå ind i den.

Vi er enige i den dagsorden, der er fremsat – det fremgår også af, at vi er medforslagsstillere – og vi er frem for alt enige i de hovedsynspunkter, som der er i den dagsorden, nemlig at vores problem her i landet er den fortsat høje arbejdsløshed, og at det faktisk er det, det drejer sig om at få diskuteret, for hvis ikke vi får styr på arbejdsløsheden, så kan vi glemme alt om, at vi på noget som helst tidspunkt får rettet dette lands økonomi op. Derfor er det i virkeligheden det, som vi i meget høj grad burde være koncentreret om.

Med disse bemærkninger skal jeg som nævnt blot tilslutte mig dagsordensforslaget.

Kim Behnke (FP):

Der er et aspekt af den debat, vi har haft og har i dag, som efter min mening har været berørt for lidt, hvorfor jeg lige ganske kort vil tage ordet.

For det første glemmer man efter min mening alt for ofte, at de mange milliarder kroner, vi har talt om her i dag, er der altså nogle der betaler, nemlig nogle skatteydere, og skatteyderne må kunne stille det simple krav til os politikere, der fordeler pengene, at pengene også bliver fordelt på en anstændig måde.

Man har på amerikansk nogle udtryk for den debat, vi har i dag, som man ikke sådan lige umiddelbart kan slå op i en engelsk-dansk ordbog. Men med risiko for, at det måske ikke er dækkende oversat, vil jeg alligevel tillade mig at bruge ord som »velfærdsjunkie« og »velfærdspusher«. Det er ingen tilfældighed, at amerikanerne har valgt netop de to udtryk fra narkotikaens verden, når man ser på det, der foregår i den socialpolitiske verden.

Efter vores mening er mange af de sagsbehandlere, socialrådgivere, pædagoger, projektledere, vejledere osv., man har ansat rundt omkring, dem, som jeg vil tillade mig at kalde for »velfærdspushere« ud fra det synspunkt, at mange af dem lever af, at folk bliver ved med at have det dårligt. Man har snakket meget om også i denne debat, at man skal have folk i det so-

[Kim Behnke]

ciale system flyttet fra passiv forsørgelse til en aktivering, men bag de fine ord ligger, at den aktivering, der er tale om, er en aktivering fra den offentlige sektors side, nemlig at den offentlige sektor ansætter en hel masse flere mennesker, hvis arbejde det så bliver at sagsbehandle folk og sørge for at holde dem beskæftiget i forskellige projekter osv.

Når vi gerne vil være med på parolen om, at det skal være fra passiv til aktiv, så er det altså vel at mærke sådan, at aktiveringen skal ske fra den enkelte persons side, altså modtagerens. Det er modtageren, der skal gøre en aktiv indsats for at være berettiget til at modtage de offentlige ydelser.

Vi har fra Fremskridtspartiets side gennem årene fremsat f.eks. et lovforslag om, at man for at være berettiget til dagpenge hver dag skulle aktivt vise, at man var berettiget, og at man var til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er blevet afvist igennem årene, men ikke desto mindre er debatten dog kommet i gang; man har taget fat på de alleryngste grupper.

Men dér, hvor det så går galt, hvor man vælger den forkerte gren, er, når man indretter nogle systemer, hvor incitamentet er forkert, hvor der er ikke er et incitament for folk til at komme ud af systemet, men tværtimod et incitament til at blive der og lade nogle flere projektvejledere, sagsbehandlere osv. tage sig af én. Derfor bliver de mange modtagere af offentlige ydelser en slags velfærdsjunkier, der er lige så afhængige af de offentlige ydelser, som narkomanerne er af deres narkotika.

Der var et par ordførere, der på et tidspunkt nævnte begrebet borgerløn, og det er jo et begreb, som det også er relevant at tage med i en debat som denne, fordi der efterhånden er så mange mennesker, der modtager offentlige ydelser af en størrelse, der gør, at incitamentet til at gå ud og finde sig en anden indtægt er fuldstændig væk. Og så har man jo reelt for de pågældende grupper indført en art borgerløn.

Der var bl.a. i går aftes i Danmarks Radios TV en udsendelse, hvor man kunne se, hvordan en række unge mennesker syntes, det var helt i orden, at de gik rundt og beskæftigede sig med noget teater og noget kunst, og nogle lavede lokalradio og andre ting. De syntes, det var helt i orden, at de gik og lavede disse ting, samtidig med at de fik offentlige ydelser. Og vel at mærke når man tager i betragtning, at det egentlig er

socialt bedrag, det, der finder sted! Det mest chokerende var, at de respektive sagsbehandlere som oftest var indstillet på, at sådan skulle det bare være ud fra betragtningen om, at det jo var bedre, de unge mennesker gik og beskæftigede sig med noget, der havde deres interesse, frem for at de blot gik og var passive.

Men det giver jo en total forvrængning, en total misforståelse af, hvad det samfund, vi har, egentlig går ud på, når man kan gå i årevis og få ydelser fra det offentlige og så bare beskæftige sig med det, man har lyst til.

For der er nogle, der skal betale det – og så er jeg tilbage ved indgangsbønnen igen – og det er skatteyderne. Efter vores mening bliver et faldende antal skatteydere ikke ved med at kunne bære den store klods i de offentlige finanser, der hedder overførselsindkomsterne, i de kommende år, og derfor er der i allerhøjeste grad grund til at få ændret på nogle af disse ting. Det kunne man have håbet at en debat som den i dag kunne have bidraget til, men det ser desværre ikke ud til at være tilfældet.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg synes ikke, at hr. Kim Behnkes udtalelser om unge mennesker skal stå helt uimodsagte, for det, der er situationen for mange unge i dag, er, at der mangler en uddannelsesplads, der mangler en praktikplads, der mangler et arbejde.

Den generation, som jeg tilhører, de store årgange, der blev født under Anden Verdenskrig, vi var efterspurgt. Det var i høj grad et samfund, der var i vækst, og det vil sige, at vi næsten kunne vælge og vrage. Det, der så lykkedes for den generation, var at få alle gjort begribeligt, at det drejer sig om at få en uddannelse; så er man bedre stillet på arbejdsmarkedet. Det var en lang og sej proces; den tog måske 25 år.

Den triste pointe er jo så, at det op igennem 1980'erne på meget kort tid, i løbet af meget få år desværre er lykkedes at få nedbrudt det system, simpelt hen fordi uddannelsespladserne, praktikpladserne, arbejdet mangler.

Jeg synes, det ville være en grusom pointe, hvis debatten i dag endte med, at det var unge mennesker, der ikke gad lave noget, og derfor så fjøtede de rundt og lavede gøglerskole eller teater, eller hvad det nu var, hr. Kim Behnke beskrev. Jeg synes tværtimod, vi skal være gla-

[Jytte Hilden]

de for, at de stadig kan holde humøret højt, og jeg har også en tro på, at hvis man laver noget, der ligesom også udvikler én personligt, noget, så man får udbytte af sin fritid, så bliver man såmænd nok også bedre til at søge et arbejde, så bliver man faktisk også bedre til at holde ud i uddannelseskøen.

Så det er i hvert fald ikke den unge generation, som vi skal stå og pege fingre ad, heller ikke i denne debat.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Nej, dem, der skal peges fingre ad, det er folketingspolitikere som fru Jytte Hilden, der ganske rigtigt beskrev, at i de sidste 25 år har vi forsøgt at stimulere folk til, at de skal have gode, lange uddannelser osv. Jamen man skal vel at mærke gøre sig klart, at i de 25 års planøkonomisk misdrift af Danmark, hvor man efter Socialdemokratiets værste paroler har forsøgt at styre tingene, har man forsøgt at udsuge dansk erhvervsliv. Hver en krone, der var i overskud, er blevet suget ind i den offentlige sektor, fordi man troede, at man som et folketingsflertal almægtigt vidste, hvad der var godt for befolkningen. Det viser sig nu, at det er en fejl.

Hvis det samfund, fru Jytte Hilden taler om, skulle være så godt, så ville DDR have været et paradis på jord. Det ved vi alle sammen ikke var tilfældet, og derfor er fejlen, fru Jytte Hilden, at man i Folketinget har troet, at man ved halvsocialdemokratisme eller socialisme eller planøkonomi har kunnet styre disse ting. Det er simpelt hen, fordi man har styret for meget, og man har styret i den forkerte retning. Man har ødelagt det frie markedes mulighed for selv at etablere arbejdspladser, og det er derfor nok så væsentligt, at fru Jytte Hilden gør sig klart, at Socialdemokratiet og fru Jytte Hilden bærer en meget væsentlig del af ansvaret for, at så mange tusinde mennesker, så mange tusinde unge mennesker i dag står uden beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg skal sige til hr. Kim Behnke, at jeg overheadet ikke vil vedkende mig noget som helst ansvar for den totale fallit både økonomisk, moralsk og politisk, som vi har oplevet i Østlandene med kommunismens fald. Det har in-

tet som helst med det samfund, jeg har kæmpet for, og det, jeg har levet i, at gøre, så det vil jeg godt holde fast på.

Det, jeg synes er vigtigt at gøre sig klart, er: Hvordan skaffer vi de uddannelsespladser? Hvordan får vi de praktikpladser? Hvordan får vi de arbejdspladser til unge mennesker? Det må være det, der er kernen i vores diskussion, og egentlig ikke alle mulige fiksfakserier om ungdomsydelse og lignende mærkværdigheder. Det synes jeg hr. Kim Behnke skulle være utrolig optaget af i stedet for de dér sære billeder af samfundet, som jo ingen vegne holder andet end måske netop i agitationssammenhæng andetsteds end her i folketingssalen.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg synes, der er en væsentlig gløse, vi har fået ind i debatten inden for de sidste par år, nemlig »aktivlinien«. Jeg tror, at vi her har en ny skabelse, som det er utrolig væsentligt at få yderligere dyrket. Vi har i mange år haft en passiv forsørgelseslinie, som har gjort, at mange har mistet troen på de muligheder, de i grunden selv havde, og de kræfter og de initiativer – en forsløvende linie, hvor aktivlinien, tror jeg, vil kunne få langt flere til at være villige til at løbe en risiko, være parate til at prøve.

Så sent som på en konference, jeg deltog i i går arrangeret af Dansk Arbejdsgiverforening, har jeg mødt en række virksomheder, som rent konkret viste, hvordan de har følt et ansvar også for, at handicappede kommer ind på arbejdsmarkedet. Grundfos beskrev nogle modeller, Danfoss beskrev nogle modeller og den holdning, at man fra virksomhedernes side sagde: Vi har et ansvar, vi har en forpligtelse for, at flere kommer i arbejde. Dermed daler jo overførselsindkomsterne, idet flere går fra den passive situation over i en aktiv indsats til gavn og glæde for dem selv, men også til glæde for samfundet. Så det er den udvikling, som vi jo alle ønsker, nemlig at overførselsindkomsterne går ned, tallet går ned, fordi aktivlinien vinder frem.

Det har noget med den holdning at gøre, at vi også alle sammen erkender, at vi har et ansvar på forskelligt plan, på forskelligt niveau. Det er utrolig vigtigt, at vi begynder blandt de nærmeste i familien og dér er noget for hinanden og ikke bare skyder ansvaret over på det offentlige, hvilket jo betyder, at de forskellige udgifter

[Kofod-Svendsen]

vosker, fordi flere og flere bliver omfattet af dem.

Når spørgsmålet om, hvad man vil gøre, er stillet, tror jeg derfor, at vi i fællesskab må udvikle aktivlinien og også føre en sådan økonomisk politik, at virksomhederne får mulighed for at udvide og ansætte flere. Den bedste socialpolitik, den bedste forebyggende socialpolitik er faktisk en aktiv beskæftigelseslinie. Det er ikke noget, vi kan præstere fra den ene dag til den anden, men det er nogle af de mærkesager, jeg tror må trækkes frem, når man ønsker, at overførselsindkomsterne bliver mindre.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Det har været en god og livlig debat her i eftermiddag, og det viser noget om, at det er godt, at emnet bliver taget op og vendt en gang imellem.

Jeg vil gerne komme med nogle få kommentarer af mere generel art, og jeg vil gerne understrege én gang til, at det er vigtigt, at vi støtter den aktiverende indsats over for mennesker, der på en eller anden måde ikke er i beskæftigelse, og det er specielt de unge mennesker, jeg tænker på her, da det er den første betingelse for, at de ikke bliver låst fast i bistandssystemet.

Men også når det gælder de nedslidte, er det vigtigt, at vi viser et ansvar, og at vi bliver dygtigere til at revalidere og til at omskole folk til arbejdsmarkedet. Det skal være sådan, at man skal yde en indsats selv, i stedet for den holdning, vi har haft i mange år efterhånden, at man ikke skulle yde noget for den hjælp, man fik. Det vil sige, at vi skal ind og have en holdningsmæssig ændring til tingene, men jeg vil da gerne understrege, at de, der har hjælp behov, også skal have den; det er ikke det, der skal laves om.

Den første betingelse for, at vi kan vise et ansvar i disse ting, er, at vi har en sund økonomi, sådan at der bliver nogle arbejdspladser at sende folk ud på.

Arbejdsløshedsdagpengene og forsikringsprincippet har været berørt, og det er da i hvert fald et område, hvor man kan være med til en medfinansiering, hvis man bliver arbejdsløs.

Det skal også være sådan, at det kan betale sig at arbejde og ikke bare modtage kontanthjælp og derved også blive låst fast; det er en udvikling, der jo er øget i forhold til tidligere.

Til sidst vil jeg gerne understrege, at den bedste indsats for de svagest stillede vil være en fortsættelse af regeringens økonomiske politik og en gennemførelse af de strukturpolitiske initiativer, regeringen har foreslået.

Pia Kjærsgaard (FP):

Tjenestemandspensioner, syge- og barselpenge, uddannelsesstøtte, boligstøtte, folkepension, førtidspension, arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp, efterløn, børnetilskud og børnecheck – det er de penge, som vi går og forærer hinanden, og det er det, der har været til debat i dag, også kaldet overførselsindkomster.

I modsætning til socialministeren synes jeg faktisk ikke, vi har haft en særlig god debat. Jeg skal beklage, at Folketingets syv partier, som jeg nævnte før, i stedet for nærmest at have rotet sig sammen mod Fremskridtspartiet og være gået ned i nogle detaljer, som slet, slet ikke på nuværende tidspunkt havde været væsentlige at diskutere, ikke har sagt: Det kunne da være, at der lå et problem i det her – hvilket jeg da i hvert fald må forstå at nogle af partierne har forståelse for.

Det kan ganske enkelt ikke lade sig gøre, at overførselsindkomster stiger i den takt, som vi har været vidne til igennem de senere år, uden at Folketinget griber ind. Det burde man have forholdt sig til i dag i stedet for at føre debatten på det niveau, som vi i hvert fald fra Fremskridtspartiets side synes at specielt ordførerne for De Konservative, Socialdemokratiet og Centrum-Demokraterne har holdt sig på.

Jeg blev stillet et spørgsmål af fru Pia Christmas-Møller: Hvad nu, hvis man ikke ønskede det retsprincip, som vi har vedrørende vores lovgivning nu, altså dette med, at alle får det samme og man bare kan slå op og så se, hvad de forskellige skal have? Hvor meget ville Fremskridtspartiet så egentlig ofre på at ansætte flere offentligt ansatte, og hvor mange skulle der ansættes mere i den offentlige sektor? Jamen så forstår jeg sådan set ikke, at antallet af sagsbehandlere ikke er reduceret, siden man indførte retsprincippet. Jeg forstår ærlig talt ikke, fru Pia Christmas-Møller, at man ikke har reduceret antallet af sagsbehandlere; tværtimod er det jo steget efter det retsprincip, som fru Pia Christmas-Møller altså hylder, og som hun synes er det eneste saliggørende.

[Pia Kjærsgaard]

Jeg skal ikke bruge mange ord på mine sidste bemærkninger. Jeg skal blot nævne, at folkepensionen, som også har været diskuteret noget i dag, og hvor Fremskridtspartiet jo har den opfattelse, er den del af overførselsindkomsterne, som ...

Formanden:

Jeg er spændt på, når jeg nu ser stemmetallene om lidt, hvor mange der er til stede i salen. Det lyder, som vi er adskilligt flere end 179 i øjeblikket.

Pia Kjærsgaard (FP):

... som vi bestemt ikke ønsker at reducere. Tværtimod er folkepensionens andel af de samlede overførselsindkomster aftagende. I 1973-74 udgjorde folkepensionen 37,3 pct. af de samlede overførselsindkomster, i 1983 udgjorde folkepensionen 26,4 pct. og i 1989 24,3 pct. Men det er altså det, som de partier, som i dag ellers har stået og fortalt, at de er socialt ansvarlige, og at de ikke bryder sig om Fremskridtspartiets menneskesyn i disse sager, og hvad der ellers er blevet sagt, er ligeglade med. Det er åbenbart den udvikling, man ønsker. Det er ikke den, vi i Fremskridtspartiet ønsker.

Arbejdsløshedsdagpengenes andel af de samlede overførselsindkomster er derimod tiltagende. I 1973-74 udgjorde de 4,0 pct. af de samlede overførselsindkomster, i 1983 udgjorde arbejdsløshedsdagpengene 22,6 pct. og i 1989 17,3 pct.

Dernæst med hensyn til den dagsorden, der er stillet af de syv partier: Man har klandret Fremskridtspartiet for, at vi havde for mange ordførere. Nå ja, vi har på et tidspunkt været fire ordførere; det kan man vel ikke bebrejde det parti, som har rejst denne debat, og som åbenbart er fundamentalt uenig med syv af Folketingets partier. Det har været syv partier imod ét parti.

Men jeg skal så sige, at selv om de syv forskellige ordførere måske nok har holdt rimeligt forskellige ordførertaler, så er resultatet jo det samme. Man kunne faktisk have nøjedes med at sende enten fru Jytte Hilden eller ordføreren for SF ind og så blot være gået op og fortalt, at det var den dagsorden, som man ønskede at stemme for, og som altså betyder, at det cykler videre, at der ikke sker en reduktion, at man ikke kan spare på overførselsindkomsterne, og at

det blot fortsætter formentlig med en stigende takt.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg skal her ved afslutningen af debatten glæde mig over, at der er et meget bredt og meget stort flertal i Folketinget, som sammen bekræfter de ting, som er opremset i dagsordenen, og som vi i Socialdemokratiet er fuldstændig enige om. Det er og bliver den store ledighed, der er problemet, når vi snakker om overførselsindkomster, og ikke noget andet, og det er og bliver mere produktion, mere arbejde og mere uddannelse, som er vejen ud af den nulvækstfælde, som vi er faldet i.

Det er altså ikke et spørgsmål om at reducere niveauet for den enkelte, der modtager overførselsindkomster, hvad enten det nu er uddannelsesstøtte, barseldagpenge, sygedagpenge, førtidspension, invalidepension, folkepension, eller hvilken af ydelserne vi kunne nævne.

Jeg skal derfor også understrege, at det for os er utrolig vigtigt, at Folketinget fastslår, at niveauet for den enkelte skal reguleres i overensstemmelse med den dagsorden og de takter, vi aftalte sidste år. Det er en af pointerne set fra Socialdemokratiets synspunkt.

Den anden væsentlige pointe er, at vi afviser alle de angreb, der har været fra forskellig side i pressen og såmænd jo også i dag i debatten fra et enkelt partis side, med hensyn til at gøre børnefamilieydelsen eller dagpengene afhængige af husstandsindkomsten. Der er i debatten ikke fremkommet nogen som helst argumenter, der vil rokke os fra de synspunkter, og derfor skal jeg glæde mig over den konklusion, der dermed kan drages. Resten af, hvad der måtte være sagt, kan være mundsvejr.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Som jeg tidligere har sagt, var vi fra Det Konservative Folkepartis side glade for, at debatten blev rejst. Desværre har såvel forløbet forud for selve dagen i dag og debatten i dag vist endnu en gang, at Fremskridtspartiet først og fremmest bestræber sig på at placere sig i en martyrolle og ikke på at få resultater. Det er ærgerligt, at vi skulle bruge en hel debat for at få det konstateret endnu en gang; det er det, der står tilbage som resultatet.

[Pia Christmas-Møller]

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Men vi har slet ikke behov for at være i nogen som helst martyrolle; det er bestemt ikke det, vi har ønsket, og det er heller ikke det, vi har lagt op til.

Jeg ved ikke, hvad fru Pia Christmas-Møller mener, når hun bliver ved med at sige: »Forløbet af denne debat og det, der er gået forud«. Er det et alibi, fru Pia Christmas-Møller skal bruge for at stemme for den elendige dagsorden, som er udformet af fru Jytte Hilden, så synes jeg, at det er mere ærligt at sige det på den måde. Hvis fru Pia Christmas-Møller og i øvrigt også fru Eva Kjer Hansen, som dog tilhører to borgerlige partier, har brug for et alibi, så er det da bare i orden. Så sig det dog bare, som tingene er.

Det er sådan, jeg opfatter den dagsorden, der nu er foreslået – en klar socialdemokratisk dagsorden, som man har fået de borgerlige partier til at stemme med på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 29 af Jytte Hilden (S), Pia Christmas-Møller (KF), Eva Kjer Hansen (V), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Bente Juncker (CD), Lone Dybkjær (RV) og Kofod-Svendsen (KRF) (se foran) vedtoges med 106 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) mod 8 (FP).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 28 af Pia Kjærsgaard (FP) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Første behandling af lovforslag nr. L 187:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand.

Af Jytte Andersen (S), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Bente Juncker (CD) og Marianne Jelved (RV) m.fl.

(Fremsat 3/5 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Allerede under et samråd, som Folketingets Socialudvalg havde den 25. oktober sidste år med den daværende socialminister, blev det fastslået, at det ikke er uforeneligt med bistandslovens principper, at et barn udmeldes af et dagtilbud efter et konkret skøn, når der ikke længere er et behov for opholdet. En sådan situation kan f.eks. indtræffe i forbindelse med forældrenes arbejdsløshed.

Det blev samtidig fastslået, at en generel regel om udelukkelse af bestemte grupper, f.eks. arbejdsløses børn, ikke er mulig. Det er ikke helt korrekt, som det senere er blevet nævnt, at denne retstilstand skyldes et hul i bistandsloven. Det er tværtimod en konsekvens af bistandslovens tilbud om dagtilbudsforanstaltninger for børn og om sociale ydelser på linje med de øvrige ydelser efter denne lov som f.eks. kontanthjælp og hjemmehjælp.

Bistandsloven nævner intet om opsigelse af alle disse ydelser, idet det er den enkeltes behov for ydelsen, der er afgørende for tilbudets omfang og varighed. Når behovet ikke længere er til stede, bortfalder ydelsen helt naturligt.

Som det er nævnt i bemærkningerne til det foreliggende lovforslag, blev jeg under et nyt samråd om sagen, nemlig den 14. marts 1991, pålagt at udarbejde forslag til en lovtekst, der skulle løse problemet med Thyborøn-Harboør Kommunes planlagte opsigelse af arbejdsløses børn. Med det bud på en sådan lovtekst, som jeg fremlagde i et notat til Socialudvalget den 14. april 1991, lagde jeg op til dels at forbyde opsigelse af arbejdsløses børn, dels at give kommunerne mulighed for at nedsætte timetallet i situationer, hvor et barn ikke har behov for en fuldtidsplads.

Det var hermed mit håb at løse problemet med opsigelse af arbejdsløses børn ved hjælp af en lovændring, der greb mindst muligt ind i den kommunale handlefrihed, således at princippet om, at der skal være sammenhæng mellem den enkeltes behov for en ydelse og ydelsens omfang, blev opretholdt. Med mit forslag ville kommunerne samtidig få forbedret muligheden for at udnytte dagtilbudene og dermed nedbringe ventelisterne ved hjælp af en mere udbredt brug af deltidsplasser.